

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

BÖLÜMÜ MEZUNİYET ÇALIŞMASI

**BÜTÜN YÖNLERİYLE
GİRESUN İLİ**

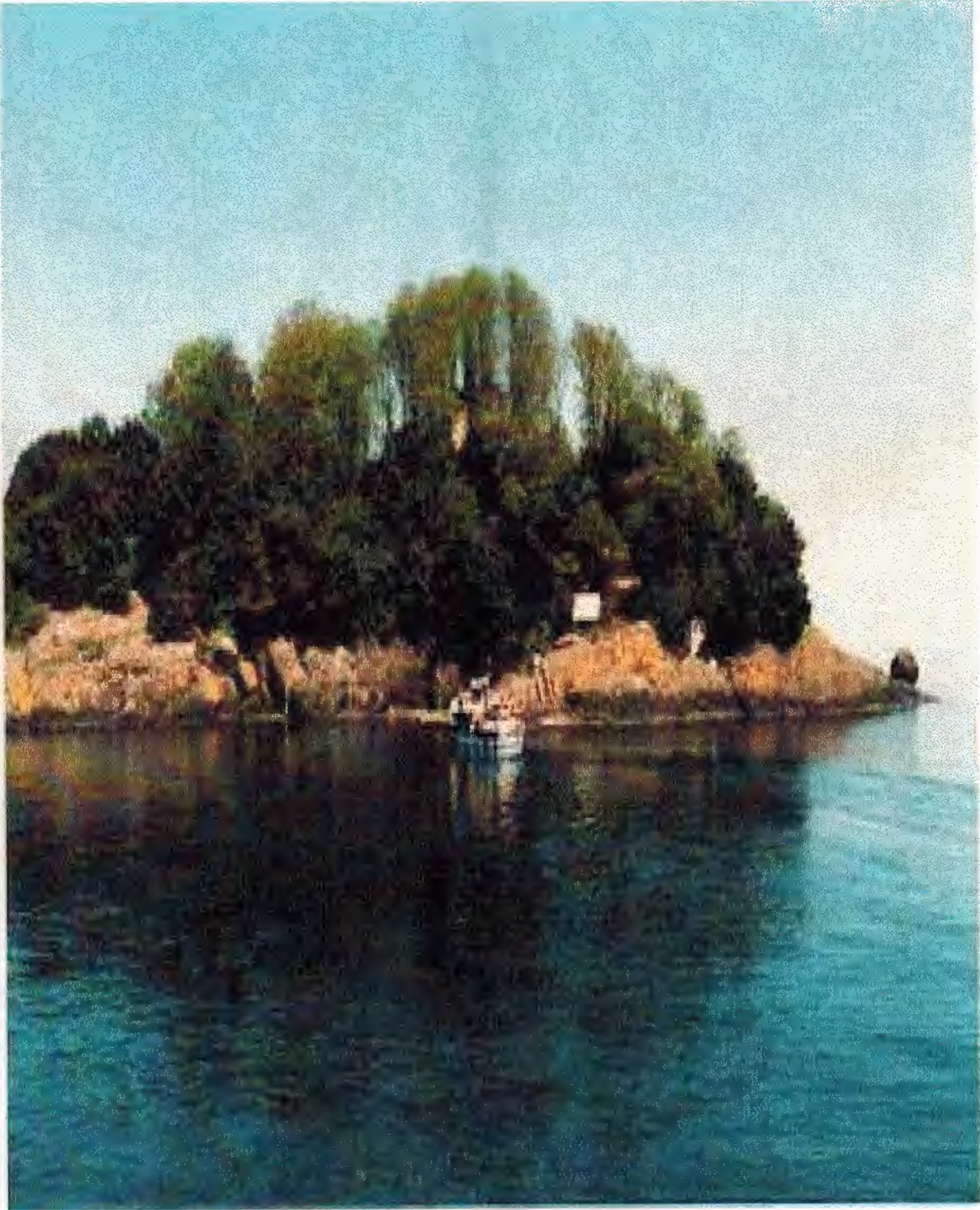
Danışman :

Doç.Dr. Bülent YORULMAZ

Hazırlayan:

951126- Ayhan ATAÇ

Haziran 2000
Near East University, LEFKOŞA

GİRESUN ADASI

İÇİNDEKİLER

1-) İL VE ÇEVRESİNİN COĞRAFİ KONUMU

a-)Yeryüzü Şekilleri.....	6
b-)Akarsular, Göller, Maden Suları.....	7
c-)İklimi.....	9
d-)Jeolojik Yapı.....	11
e-)İklim Verileri	12

2-)GİRESUN BÖLGESİ'NDE TÜRKLER

a-)İslamiyetten Önce Türkler, Giresun'da Çepniler.....	14
b-)Trabzon Eyaleti'ne Bağlı Çepni Bölgesi.....	18

3-)ÇEVRE ÇEKİCİLİKLERİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER

a-)Tahihsel ve Kültürel Çevre.....	22
b-)Giresun Adası.....	22
Giresun Kalesi.....	23
Osman Ağa Mezarı, Seyyid Vakkas Türbesi.....	24
Şebinkarahisar Kalesi Meryemana Manastırı.....	26

4-)İLÇELERİN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİ

A-)Plajlar ve Spor Tesisleri.....	38
B-)Yaylalar, Gezi ve Mesire yerleri.....	38
a-) Yaylacılık b-) Gezi ve Mesire Yerleri	
C-)Av Turizmi ve Balıkçılık.....	52
Ç-)Dağ Truzim İmkanları	53
D-)Yemekler.....	54

5-)KÜLTÜREL DEĞERLER

A-)Geleneksel El Sanatları.....	61
B-)Gelenekler.....	62
C-)Geleneksel Halk Oyunları.....	64
Ç-)Belirli Günler.....	65
D-)Yerel Mimari Özellikler.....	68

ÖNSÖZ

Bu mezuniyet çalışması Yakın Doğu Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü Yeni Türk Edebiyatı dersi kapsamında hazırlanmıştır. Bu mezuniyet çalışmam, Giresun'un tarihi, kültürel, ekonomik ve kısaca her yönden tanıtımını içermektedir.

İlimizin doğa, tarihi ve kültürel yönden tanıtımında her türlü desteğini esirgemeyen Sayın Valimiz İbrahim Şahin'e, Özel İdare Müdürümüze, Turizm yetkililerine, Belediye Başkanımız Mehmet Işık'a ve özellikle tez çalışmamda bana gerekli özveriye gösteren ve adeta bir rehber olan sevgili hocam Doç. Dr. Bülent Yorulmaz Bey'e ayrıca teşekkür eder saygılarımı sunarım.

AYHAN ATAÇ
Edebiyat Hocası

GİRİŞ

Giresun, doğal güzelliği bakımından Türkiye'nin sayılı şehirlerinden biridir. Dağ, tarih ve deniz Yeşil Giresun'da buluşmuş ve herşeyiyle görülmeye ve övülmeye değer bir kent olmuştur. Karadeniz Bölgesi'nde dağlar denize dik olduğu için geçit veren güzergah sınırlıdır. Bu nedenle ilimiz çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış olup, Doğu Karadeniz Bölümü'nün de canlı yaşayan tek adası Giresun ilinde bulunmaktadır.

Giresun, ekonomik potansiyel olarak fındık üretiminin başkentidir. Yaklaşık dünya fındığının %70'i ülkemizde üretilir olup, genel müdürlüğü ve önemli sanayi tesisleri ilimizde bulunmaktadır. Doğu Karadeniz'in diğer illerinde olduğu gibi Giresun ili de göç vermektedir. Bunun nedeni, nüfus artış oranına mevcut tarım ve sanayinin yeterli gelmeyişi, yeni işyerlerinin açılmaması ve devletin de ilimize karşı gerekli duyarlılığı göstermemesidir. Turizm Bakanlığı'nın Giresun'da 1990-91 yıllarında ilan ettiği turizm alanları Bektaş, Yavuz Kemal ve Kümbet Yaylaları, 2000 yılından sonra ilimizin önemli yerleri olacaktır. 1995 yılında, Turizm Bakanlığı'nın Sinop-Artvin arasında Yeşiltur adıyla başlattığı ve hala devam eden tanıtım çalışması talebi arttırmıştır.

**BÜTÜN YÖNLERİ
İLE
GİRESUN
İLİ**

-1-

İL VE ÇEVRESİNİN

COĞRAFI KONUMU

İL VE ÇEVRESİNİN COĞRAFİ KONUMU

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin önemli liman kentlerinden biri olan Giresun, doğudan Trabzon-Gümüşhane, batıdan Ordu-Sivas, güneyden Sivas-Erzincan illeri ve kuzeyden Karadeniz ile çevrilidir

İlin yüzölçümü 6.932 km²'dir. 1923 yılında Alucra ve Şebinkarahisar, 1927 yılında Tirebolu ve Görele, 1934 yılında Bulancak ve daha sonraki yıllarda Keşap, Dereli, Espiye, Eynesil, 1987 yılında Piraziz ve Yağlıdere, 1990 yılında Doğankent, Güce, Çamoluk ve Çanakçı ilçeleri kurularak merkez dahifçe sayısı 16 olmuştur.

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Şehir, Aksu ve Batlama vadileri arasında denize doğru sarkan bir yarım ada üzerinde kurulmuştur. Yarım adayı çevreleyen deniz yarımayı andırmaktadır. Doğu ve batı sahilleri doğal plaj görünümündedir. Doğu Karadeniz'in tek adası olan "Giresun Adası" sahilden yaklaşık 2 km. uzaklıkta olup, 35 dekarlık bir alanı kaplamaktadır.

Giresun ve çevresinde dağlar, vadiler ve dik kıyılar geniş yer kaplar. Yer yer genişleyen vadi tabanları, dar kıyı düzlükleri ve bir takım yayla düzlükleri dışında ova kavramı içine giren düz arazi yoktur. İl topraklarının omurgasını teşkil eden Giresun Dağları, kıyıdan 50-60 km. uzaklıkta, denize paralel bir duvar halinde uzanarak, ili bir çok yerlerden farklı iki kesime ayırır.

Bazı yerlerde 3.000 metreyi aşan Giresun Dağları, ancak Eğribel (2575 m.) ve Şehitler (2.200 m.) geçitlerinden, Kurt- beli (1.800 m.) Mevkisi'nden ve ilçelerimizin yayla yollarından yararlanılarak aşılmaktadır. Daha doğuda Harşit Vadisi yoluyla da Kelkit Havzası ve ilin güney kesimi ile bağlantı kurulmuştur.

Giresun Dağları'nın 3.000 metreyi aşan dorukları şunlardır. Aptal Musa Tepesi 3.330 m., Cankurtaran Tepesi 3.278 m., Gâvurdağı Tepesi 3.245 m., Küçükkor Tepesi 3.044 m., Karagöl Dağları üzerindeki Karataş Tepesi 3.095 m. ve Kırgızlar Tepesi 3.025 m.'dir.

Şebinkarahisar ve Alucra ilçelerini içine alan ve daha az arızalı olan güney kesiminde ortalama yükseklik 1.000- 1.500 m. olup, arazi Kelkit Vadisi'ne dönüktür. Kıyıya bakan yamaçlar fındık bahçeleri ile dağların hemen her yerl ormaNarla kaplıdır. Yüksek dağlar'tizermde Kümbet, Kulakkaya, BekGş. Çagman. Tamdere. Karagöl, Isırganlı. Akyalak, Tohumluk, GtiLüce. AgaLkkıranı. Çakrak Kmık, Egribel, Başyayla, Tutak, Teknecik, Çakıl, Kazıkbeli, Gülük, Karadoga, Karaovacık, Kavraz. Agaçbaşı. Sisdağı, Panayır ve Konakdüzü yaylaları bulunur.

ARARSULAR. GÖLLER, MADEN SULARI

AKARSULAR

İlin kuzey kesimine fazla yağmur düşmesi nedeni ile bol su taşıyan derelere ve ırmaklara sıkça rastlanır. Yükseklerden doğarak büyük bir hızla Karadeniz'e ulaşan sular kış yaz debi farkı göstermezler. Karadeniz'e dökülen akarsuların başlıcaları şöyle sıralanır.

Merkez ilçede Aksu (60km), Batlama (40 km.) Büyükgüre (20 km.) ve Küçükgüre (15 km.), Bulancak İlçesinde Pa- zarsuyu (70 km.) Tirebolu ilçesinde Harşıt (140-150 km.) Es- piye ilçesinde Gelevera (70-80 km.) Yaglidere ffçesinde Yağ- lidere (70 km.) dere ve ırınaklarıdır.

İç kesiminde, kaynaklarını Giresun Dağları'nın güneye bakan yamaçlanndan alan akarsular, derin vadilerden akarak, Kelkit Irmagı'na karışırlar. Bu akarsuların başlıcası, Alucra çevresi dağlarmdan beslenen ve Şebinkarahisar'm dogusundan geçen

Bagırsak Deresi'dir. Giresun ili akarsularının en uzununu, kaynağını Gümüşhane Dağlarından alan Harşıt Çayı olup 160 km.'dir. Giresun ilinde göllere pek rastlanmaz ancak, yüksek kısımlarda buzul gölleri bulunur. Buna karşılık kuzey kesinde sık sık şelalelerle karşılaşılır.

GÖLLER

Giresun'daki arazi yapısı göl oluşumuna uygun ol madığından, büyük göllere rastlanmaz. Ancak dağların tepelerinde bazı buzul gölleri bulunmaktadır. Bunların en önemlisi Giresun, Ordu ve Sivas illerinin birleşme noktasına yakın Karagöl Dağları'nın dorugundaki Karagöl krater gölüdür. Yaklaşık 3000 rakımda bulunan Karagöl çevresinde yaz aylarında bile kar ve buz parçaları bulunur. Çevresinde geniş otlaklar bulunduğu için kuzu besiciliği yapılır. "Buz Deryası - Karagöl Deryası" sözü Giresun ve Ordu illerindeki soğuk su ve meşrubat satanlar tarafından çok kullanılır. Giresun'da Karagöl'den başka bilinen Sağrak Gölü vardır ve daha ufak bir göldür.

Ayrıca, Çakrak yakınlarında "Ördek Gölü" denilen ve çevresinde volkan tüflerinin yüzeye çıktığı küçük bir gölcük de bulunmaktadır.

MADEN SULARI

Giresun'da kaplıca kaynağı olmamasına karşın, birçok yerde maden sularına rastlanır. Bunlardan en önemlisi ve işletilmekte olan, merkez ilçedeki İnışdıbi Köyü'nün Çakır Armut Mevki'nde bulunmaktadır. Dogal CO₂ gazı içeren bu kaynak oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Buna ilaveten Osmaniye Köyü'ndeki Çaldağ Maden Suyu Tesisleri 1991'de işletmeye açılmıştır. Tesisin günlük kapasitesi 6-7 bin şişelemedir.

Şebinkarahisar ilçesi Tamzara Mahallesi'nde bulunan maden suyunun da Trabzon meşhur Kisama Maden Suyu ayarında olduğu söylenir. Ayrıca bazı köylerde halkın "Acısu" dediği kaynaklar bulunmaktadır.

Bunlardan başlıcaları Bulancak'ta Erdogan Köyü yolu üzerinde, Espiye ilçe merkezinin Karadere Mevki'nde, Dereli ilçesinin Tamdere ve Çamlı Köyü ve Yavuzkema1 bucağnda, Alucra ilçesinin Yeşilyurt ve Aktepe köylerinde. yine Espiye'nin Güce, Bahanos ve Karaaslan köylerinde bulunmaktadır.

İKLİM

Giresun'un yer aldığı Doğu Karadeniz Bölgesi, ülkemizin en çok yağış alan bölgesidir. Bölgenin orta kesiminde, Giresun Dağları'nın kuzey yamaçlarına yayılan ve bir bölümü ile de Kelkit Havzası'na sarkan il alanında değişik iki ana iklim özellikleri görölmektedir.

İlin büyük bölümünü kaplayan Karadeniz'e bakan kısmı, ılık ve yağışlı iklim özellikleri gösterirken, Kelkit Havzası'na giren bölümü Kara iklimi özellikleri göstermektedir.

Giresun, il alanının kuzey ucunda ve Karadeniz'in kenarın da bulunduğu için, Doğu Karadeniz Bölgesi'ne özgü ılık ve yağışlı iklimin etkisi altında kalmaktadır. İliman iklim tipinin hakim olduğu ilde, yazlar genellikle orta sıcaklıkta, kışlar ise ılık geçer. Bölgenin kuzey - batı yönündeki depresyonlara açık olması iklim elemanlarının sürekli değişmesine neden olur.

ORMAN KAYNAKLARI

Giresun iklimi bitkilerin yaşayıp gelişmesine çok elverişli olduğundan il yüz ölçümünün % 35'in kaplayan ormanlar deniz kıyısından başlayarak 2000 metre kadar yükselir. Bölgede ılıman iklimin deniz tipinde olmas1 yağışların düzenli ve kıydan yükseldikçe artmasına sebep olmaktadır. Bölgenin karayele açık olmas1 bitki örtüsünün gür olinasını sağlar. Orman alt seviyesi geniş ölçüde tahrip edilmekle birlikte deniz seviyesinden başlar ve 2100- 2300 metre kadar yükselir Giresun iklimi bitkilerin yaşayıp gelişmesine çok elverişli olduğundan, il yüzölçümünün %. Kıydan 1200 metre

kadar olan yüksekliklerde yayvan yapraklı ağaçlar daha yukarılarında ise i ne yapraklı ağaçlar geniş alanlar kaplar

Giresun'un gelir kaynağı fındık

Bölgede kültür bitkileri olarak, mısır, patates, fasulye, fig, çay, tütün, fındık ve turun gillerle, çeşitli sebzeler ve meyvalar yetiştirilmektedir.

Bol ya ı  alan kuzey kesimde bitki örtüsü zengindir. Bu kesimde 600 metre yüksekliğe kadar fındık ve diğer meyva ağaçları ile genellikle yapraklarını döken ağaçlar yer alır. Bu arada kızıl ağaç, ak aaga , kayın, gürgen, meşe , ıhlamur, kestane gibi ağaçlar sayılabilir. 800-2000 metre yükseklik arasmda ibreli ağaçlardan sarıçam, ladin, dı budak, k k- nar, gürgen, meşe gibi ağaçlara rastlanır. 2000 metreden yukarıda genellikle alpiri, nebatlar görülür. Boylu orman ağaçları altmda genellikle orman g l ,  alı ilegi, ıl ın, kara- yemi , defne ve  im ir gibi bodur ağaçlar bulunur. Toprak  st  florası ise sürünücü otsu ve so anlı bitkiler ile mantarlardan teşekkül eder. Bunlardan

başlıcaları böğürtlen, şerbetçiotu, bugdaygil ve baklagillerden türlü çayır otları, eğrelti otu, çuha çiçeği, düğün çiçeği, yabani çilek, basurotu, hodan, ısırgan, at kuyruğu, kuzu kulağı, geven, kekik, nane, dikenler, çeşitli yosunlar, kardelen, zambak, sahlep, süsen, sıklamen ve zehirli zehirsiz birçok mantarlardır.

Giresun'da bitki örtüsünün yaygınlığına ve tümüne bağlı olarak değişik kesimlerde çeşitli yaban hayvanları bulunmaktadır. Bunlardan bazıları kurt, çakal, yaban domuzu, bıldırcın yabani ördek yabani kaz, kugu kuşu kartal atmaca, akbaba, keklik, sülün ve bir çok diğer av hayvanları yörede bulunur.

JEOLojİK YAPI :

Giresun ilinin bir çok yerinde özellikle kuzey kesiminde üst keratase volkanik fasiyesli arazi çok geniş yer kaplar. Bunlar Kuzey Anadolu Bölgesi'nde yaygın olan formasyonun İl'e düşen bölümüdür. Bu seri alanlarda, Espiye, Yağlıdere, Görele ilçesinde bakır madenleri vardır.

TURİZM OLGUSU İÇİNDE İL VE ÇEVRESİNİN YERİ

Giresun ili, Ankara - Trabzon karayolu üzerinde yeşilin her tonunu sinesinde toplamış ormanlarla kaplı yaylaların ve doğal plajların bulunduğu, 122 km.'lik kıyıya sahip , sınırsız doğal zengiliklerin iç ve dış turizm açısından geniş imkanları bulunan bir yöredir. Samsun ve Trabzon'a yakın oluşu, İç Anadolu ile ulaşımı sağlayan Şebinkarahisar Alucra yolu ile Tirebolu - Harşıt yolunun açılmış olınası etkililiğini daha da artırmaktadır.

Sahil şeridinde bulunan tarihi ve kültürel varlıklar doğanın tahribatı sonucu büyük ölçüde etkilenmiştir. İç kesimde kalan Şebinkarahisar, Alucra ve Çamoluk ilçelerinde bulunan kültürel varlıklar bilinçsiz kullanım ve kaçak kazı sonucu büyük tahribatlara uğramışlardır. İldeki tarihi ve kültürel varlıkların değerlendirilmesi bölge turizmine katkıda bulunacağı muhakkaktır.

Şehir merkezinde, sahile motor ile 20 dakikalık uzaklıkta yerleşim alanı olmaya uygun (35 dönüm) tarihi yapısı bulunan ve Doğu Karadeniz'in tek adası olan Giresun (Aretias) Adası başlı başına turizm potansiyelidir.

Coğrafi konumu ile ılıman ikliminin her tür turizme uygun oluşu, tarihsel zenginlikleri ve doğal güzellikleri yanında dünyanın en kaliteli fındığının Giresun'da yetişmesi, el sanatları, balıkçılığı, avcılığı ve yaylaları ile Giresun turizm olgusu içinde hakettiği yeri alma yolunda önemli mesafeler katetmiştir.

İKLİM VERİLERİ

Giresun Dağları, ili iklim bakımından birbirinden farklı iki kısma ayırır. Kuzey kısmında yazlar serin, kışlar ılık geçer. Yağış dört mevsime dağılır. Yıllık yağış ortalaması 1300 mm.'yi aşar. Yükseklerle bol kar düşer. Giresun Dağları'nın güneyi ise Orta Anadolu iklim karakterini gösterir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soguk ve yağışlıdır. Yağış ortalaması 500-700 mm. civarındadır.

Giresun il merkezinde yıllık ortalama sıcaklık 14.2 C°'dir. En yüksek sıcaklık ekim ayında 37.3 C°'dir, En düşük sıcaklık şubat ayında -9.8 C°'dir. Gündüz-gece ve yaz-kış ısı farkı fazla değildir. Güney kesimde yıllık ortalama sıcaklık daha düşük gündüz-gece ve yaz-kış ısı farkı daha büyüktür.

Ortalama deniz suyu sıcaklığı 16.9 C°'dir, en yüksek deniz suyu sıcaklığı 24-25 derece arasında değişir.

Giresun merkezinde yıllık ortalama nisbi nem 176'dır. Nisbi nemnin en yüksek olduğu ay %81 ile mayıs ayıdır. Şebinkarahisar ilçesinde yıllık ortalama nisbi nem %61 olup, nisbi nemin en yüksek olduğu ay %71 ile aralık ayıdır.

Giresun il merkezinde yıllık ortalama yağış miktarı 1295 mm.dir. Kıyı kesiminde Tirebolu 1759.8 mm., yıllık ortalama yağışla başta gelir. Şebinkarahisar ilçesi'nde ortalama yağış miktarı 56.313'dür. Bu miktar Alucra'da 43.913 ve Çamolu'da 382.1'dir.

-2-

GİRESUN BÖLGESİ'NDE TÜRKLER

Merkez ortalama karla örtülü günler sayısı 10.8 en yüksek kar örtüsü günler sayısı ve kar örtüsü kalınlığı en fazla ilçe Tirebolu'dur. Şebinkarahisar'da da bu miktarla sırası ile 77.9 ve 115 cm.'dir. İlin en fazla fark kaydeden yerin ise istasyonu Yavuzkema'dır. Bu arada karla örtülü günler sayısı 127.9 ve en yüksek kar kalınlığı ise 180 cm. 'dir.

GİRESUN BÖLGESİNDE TÜRKLER

İslamiyetten Önce Türkler

Doğu Karadeniz ve Giresun'la ilgili Yunan coğrafyacı ve seyyahların verdiği bilgilerle beraber eski Anadolu Tarihi araştırmalarında, şehir ve kasaba tarihlerinde, dil incelemeleri sonucunda M.Ö. 2000'li yıllardan günümüze bu bölgedeki Türk varlığı inkar edilemez bir gerçektir.

M.Ö. 7. yüzyıl'da Kimmerler ve Sakalar'ın Karadeniz'e göç etmesi ile Oguz unsurları da bu bölgeye yerleşmiştir. Bu bölgede de bu Oğuz boylarından Yazır Döğer, Avşar, Karkm Halaç'larm; Akhun, Kuşan, Peçenek, Hazar, Hun, Kıpçak Türklerinin yerleşimi mevcuttur.

M.Ö. 7. yüzyılın ilk yarısında İskit baskısı sonucu Kimmerler Kafkaslar'ı geçti, Anadolu'ya geldiler. Bu yüzyılda Şebinkarahisar'ın Bozbayır, Akkaya, Güneytepesi, Dişkaya civarındaki in ve mağaraların, Yedipmarlar yakınmdaki Dipsiz Kuyu adındaki eserlerin ve Naibli yakımdaki büyük höyüğün, Kimmerler'e ait olduğu sanılır. Şebinkarahisar kasabası bugünkü İsola Köyü'nde bulunup derebeylik rejimini ile idare edilen bu kasaba halkının büyük çoğunluğu kıtlık nedeniyle göç etmiş, bir kısmı da Ordu ve Şebinkarahisar arasındaki Karagöl Dağı'nın Kırklar Tepesi'ne yerleşmiştir.

Kimmerler'den sonra bölgede hüküm süren İskitler, Doğu Anadolu'da Med hakimiyetine son verip Küçük Asya'ya yayıldılar. Giresun Adası'nda yaşadığı ileri sürülen Amazonlar'ın menşei İskitler'e dayandırılmış, Trabzon'lu Minas Bijiskyan ise Amazonların cesur savaşçı kadınlar olduğundan, eski tarihçiler Terme'de bağımsız

devlet kurarak Karadeniz'e hakim olduklarından, Heredot'ta Amazonlar'ın İskit'li gençlerle kaynaşmasından bahsetmiştir.

Karadeniz Bölgesi'nde ilk ve orta çağlarda Soka, Kimmer, Hun, Hazar, Bulgar, Uz, Peçenek göçlerini sonucunda Türk iskanının olduğu Karadeniz ağzlarının fonetik ve morfolojik yapısıyla birlikte yer adlarından da anlaşılır. Giresun'un batı yakasındaki "Çıtlakkale" mahallesinin adının Deliorman ve Selanik civarına yerleşmiş olan Türk Topluluğu Çıtlaklardan geldiği, bölgede konuşulan lehçenin ve kültür unsurlarının çıtak ve Gagauz Türkleri ile benzerlik gösterdiği görülür.

Giresun'da Çepniler

Bugünkü Giresun şehri, Pontus Kralı I. Farnakes'in Karadeniz sahillerinde Yunan sömürgecilğine karşı bir nevi İranlaştırma hareketleri yürütüp Kerasus Halkı'nı, eski adı Farnakiya olan Giresun'a yerleştirmesiyle oluşmuştur. Giresun'un Türkleşmesinde çeşitli Oguz Boyları'nın etkisi görülmüşse de en fazla Çepniler'in etkisi hissedilir. Çepniler, 24 oguz boyundan biridir. Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli rolleri olmuştur. Bu beyliği kuran grubun bölgeye ne zaman geldiği konusunda açık bir kayıt bulunmamakla beraber onların Sinop, Kastamonu, Ordu, Giresun, Gümüşhane, Yozgat gibi vilayetlerde yaşadıklarını görmekteyiz.

Çepni adını Reşideddin "nerede yağı görse hemen savaşır" diye tarif etmektedir. Ayrıca Çepni adını, diğer oguz boy- larındaki gibi ilk defa büyük Türk Bilgini Kaşgarlı Mahmut'un 11. yüzyılda yazdığı "Divan-ı Lugat-ı Türk" adlı eserinde görmekteyiz. Kaşgarlı adı geçen Çepni boyunu 21. sırada zikretmiş ve damgasının şeklini vermiştir.

1277 yılını takip eden dönemlerde Mogolların yardımı ile Selçuklu Devleti'nin idaresini eline geçiren İran asıllı Muiniddin Süleyman Mogolların bitmez tükenmez isteklerinden kurtulmak için Memluk Sultanı Baybars'tan yardım istemiştir. Anadolu'ya gelen Baybars Moğol Ordusunu El- bistan'da yendikten sonra Kayseri'ye

geldi. Fakat Baybars Tokat'a çekilen Muiniddin Süleyman'dan gerekli yardımı göremeyince Kayseri'de kalmayıp ülkesine geri döndü. Moğollar ihanetinden dolayı Muiniddin'in hayatına son vermiş ve daha sonra da Karamanoğlu Mehmet Bey de, Konya'yı ele geçirip bir Selçuklu şehzadesini tahta geçirmiştir.

Bu sırada Anadolu'daki bu siyasi gelişmeleri fırsat biffen Trabzon Rum İmparatoru Giorgi deniz yolu ile gelerek o zamanda Karadeniz'in en önemli ticaret merkezi olan Sinop'u alarak istedi ise de Çepni Türkleri ile karşılaşarak yapılan deniz savaşında mağlup olmuştur.

Bu zaferden sonra Samsun yönünden, öbür yandan da Şebinkarahisar, Bayburt yöresinden Karadeniz kıyılarına yapılan fetihlere katıldılar. Bu deniz savaşında bulunan Çepni- ler Sinop'a yerleştiyse de ancak daha sonra doğuya doğru ilerleyerek Ordu-Giresun-Vakfikebir arasındaki bölgede Çepni Beyi Bayram Bey idaresinde Bayramlı Beyliğini kurdular.

Türkler, II. Yuannis zamanında Ünye'yi fethedip, Trabzon'a bir dizi akınlar düzenlemiştir. II. Aleksios ise Türk Beyi Küçük Ağa (?)'yı 1301'de Giresun'da karşılayıp daha ileri gitmesine engel olmuştur. 1313'te Bayram Bey'in oğlu Hacı Emtr Bey'de bazı fetihlerde bulunmuş, torunu Süleyman Bey ise Giresun'u fethetmiştir.

Kelkit vadisinde yaşayan Çepniler, 1277'den itibaren bu bölgede faaliyette bulunmuşlardır. 1348'de Erzincan, Bayburt, Akkoyunlu Türkleri ile ittifak kurarak Trabzon'a akınlar düzenlemiş ve 1350'den itibaren de Harşit vadisini ele geçirmişlerdir. Ancak İmparator II. Aleksios'un Çepnilerin başında önemli devlet adamlarının bulunmayışından faydalanarak, 1380'de Harşit Vadisine yaptığı seferde 100 kadar kadın ve çocuk öldürülmüş olmasına rağmen Çepniler bu bölgeden atılamamıştır. Bundan sonra Çepniler bölgedeki küçük Rum Kalelerini teker teker fethedip bölgeye hakim olmuşlardır.

1397'lerde Giresun'u fethetmiş olan Bayram Bey'in torunu ve Hacı Emir Bey'in oğlu Süleyman Bey ile başında bulunduğu beyliğin sonu hakkında hiçbir bilgi bulunmamakla beraber kesin olarak söyleyebileceğimiz husus şudur; bu Beyler sayesinde Ordu Bölgesine yoğun Türk nüfusu yerleşmiştir.

Trabzon Rum İmparatorları Akkoyunlular'a Bayram- lular'a ve Taceddinogullarına kızlarını vererek onların Trab- zon'a yaklaşmalarına engel olup, Akkoyunlular sayesinde varlıklarını korudular. 1461'de Fatih'in Trabzon seferine çıktığı sırada büyük ihtisalle Bayramlı Beyliği'nin yıkılmasından faydalanan Trabzon Rum İmparatorluğu Görele - Tirebolu ve Giresun Kalelerinin idaresini ele geçirmiş, Kürtün- Dereli-Giresun-Tirebolu-Eynesil arasındaki geniş bozkırlık kesimde Çepni Beyliği hüküm sürmüştür.

Hicri 891 / 1486 tarihli Tapu Tahrir defterinde Trabzon sancağına bağlı Giresun ve Havalisinin "Zeamet-i Kürtün" adı altında 60 kadar köy ve 5 mezra'yı kapsadığı görülmektedir.

XVI. yüzyıl Çepnileri hakkında arşiv vesikalarında bilgi verilir. 1515 tarihli 52 no'lu Tapu Tahrir defterinde Kürtün bölgesindeki bazı timar sahiplerine Çepni Beyleri tabiri kullanılmıştır.

Tahrir defterlerinde Çepnilere ait 43 yer adı görülmektedir. Ancak Tahrir defterlerinde Çepniler hakkında daha detaylı yapılan araştırmalar sonucu Çepnilere ait daha fazla yer adı olduğu tesbit edilmiştir. Tesbit edilen yer adlarından 6'sı Kastamonu'da, 5'i Bolu yöresinde, 3 köy Canik'te, 2 köy ve bir nahiye Çorum'da , 2 köy Sivas'ta, 2 köy Konya yöresinde olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler sayesinde Oğuzların 24 boyundan bir boy olan Çepnilerin Anadolu'nun muhtelif yerlerinde yaşadıklarını ifade edebifiz. Giresun yöresinde ise Çepni Türk varlığının bir yoğunluk oluşturduğu görülmektedir.

Fatsa'dan Giresun'a kadar olan yöreye ait 15. yy. Osmanlı belgelerinde çok sayıda Çepni adını taşıyan boy ve köy isimlerine rastlıyor olmamız, bölgenin fethedilmesi ve iskan edilerek vatan yapılmasında Çepnilerin rolü konusunda fikir sahibi olmamız için yeterlidir"

75 no'lu Kastamonu ve Sinop Evkaf Tahrir defterinde II. Beyazıd dönemiye ait olan, bu defterlere göre Çepni karyesinden toplam 120 akçe vergi toplanmıştır.

Der-Karye-i Çepni

Der - sahil-i Gindu Vakf ı mesciel beray-ı imnamet karye-i sorum (harum) yeri demekle ma'ruf mukarrer çiftlik Musa Fakih b. Ahmet Fakih İmam Mutasarrıf Yusuf isa Veled -i Veled-i Mahmut İbrahim caba nim Yusuf İbrahim Veled-i Veled-i Musa Fakih Yusuf caba âsıyâb-ı ra'yyet bâb 1 Hızır Birader-i müc. 1 Toplam 120

Çepni Beylerinin Osmanlı Devleti'ne Trabzon'u fethindeki yardımlarından dolayı hepsi veya mürim bir kısmı zeamet ve timar karşılığı hizmete alınmıştır. Çepni halkının mühim bir kısmı müsellemler olarak hizmet etmiş, bazıları dini vazife nedeniyle vergiden muaf tutulmuş, buna ilave olarak bir - çoğu muâfan zümresini teşkil etmiştir.

Trabzon Eyaletine Bağlı Çepni Bölgesi

Merkezi Çepni vilayetinin dışındaki nahiyelerde bulunan köylerin de pek çoğu Çepnilere aittir. Çepni Vilayeti dışındaki nahiyelerden bahsetmemiz gerekir. Bunlar;

Yağlu Dere : Çepni vilayetinden sorıra yörenin ikinci büyük nahiyesidir. Yağlu Dere Karadeniz'in kıyısındaki Esbiyelü'den başlayıp güneyde Hisarcık ve Sınır köylerine kadar gider. Yağlu Dere'de 34 köy vardır.

2- Bayramoğlu : Yaglu Dere ile dogusunda bulunan Güce kasabaları arasmdaki 13 köyden oluşur.

3- Karaburun: Tirebolu'nun doğusunda ve Görele'nin batısında yer alır. Karaburun nahiyelerin en küçüğü olup tek İsmail Beğlü köyünden oluşur. Günümüzde bu köy İsmail Beyli adı ile varlığını korur.

4- Yüreğir (Lüregir): Karaburun ile İsmail Beyli'nin güneyindeki Bağalı köyünden başlayıp, batıdaki Boynu Yoğun'a kadar giden 13 köye sahip dar ve uzun bir nahiyedir.

5- Elki Yomlu Hası: Görele'nin güney kesiminde Çanakçı, Karabörk ve Deregözü köylerinin bulunduğu yerdir. 10 köye sahiptir.

6- Alahnas: Tirebolu'nun güneydeki Arageniş köyünden başlayıp, güneyindeki İlit köyüne kadar uzanmaktadır. 8 köyü vardır.

7- Kürtün: O zamanar Toml'un kuzeyinde ve Görele'nin güneyinde bir yörenin adı, olup, 13 koyden oluşuyordu. Bunlar arasındaki iynesinin bugünkü Eynesü olduğu anlaşılmaktadır.

Bilgiverdigimiz bu yedi nahiyenin toplam 103 köyü olduğu ve burada 3456 vergi nüfusunon yaşadığı görülür. Bu 103 köy olan yörede 32 degirmen, 37 avcı kuş yuvası, 34 ekinköy , 5 zaviye görülmeye olup, 110.350 akçe vergi geliri vardı.

Çepnilerin Kültür ve Medeniyete Katkıları

Giresun ve havalisinin Türkleşmesi, İslamlaşmasında gazi Çepni Beyleri'nin olduğu kadar gazi dervişlerinde rolu büyüktür. Boş bir alana âkraba ve taallükati ile gelen buralarda köyler kuran, derbentleri bekleyen, zaviyeler inşa edip gelene - gidene hizmet veren, degirmenler, köprüler inşa edip buruların onarım ve bakım işleri ile ilgilenen dervişlerin Anadolu beyliklerinin ve Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşunda da çok önemli rolleri olinuştur. Mevlana Ede Der- viş bu dervişlerden biridir. Bedreme

Kalesi, Fatih Melik Ahmed Bey Mevlana Ede Derviş, gelene - gıdene hizmet veren zaviyeler kurmak için görevlendirmiş, daha sonra Ede Derviş bu amaçla verdiği toprakları vakıf haline getirmiştir.

Çepnilerini, Trabzon - Kürtün ve Giresun arasındaki Çepni topluluğu ile birlikte İskan faaliyetlerinde bulunarak uzun harpler ve fena idare yüzünden Anadolu'da meydana gelmiş olan geniş nüfus boşluklarının doldurulmasında da pek önemli rol oynadıkları görülür. Görüldüğü gibi Doğu Karadeniz'in Türkleşmesi ve İslamlaşmasında Çepni boyunun büyük katkıları olmuştur. 13. yüzyılın başından itibaren bölgede önemli bir güç haline gelen Çepniler, sosyo- kültürel yapılarını günümüze kadar taşımışlardır. Bunların aile ve yer adlarından anlamamız mümkündür. Şöyle ki; Çepni Türkleri'nin Hz. Peygamber ve torunları ile, Hz. Ali, Ömer, Osman gibi büyük sahabelerin İbrahim, İsmail, İshak, Süleyman gibi peygamber adları, sevindik, Durmuş, Tanrıvermiş, Ak Doğan, Tura Bey, Aygud, Çakır gibi Türkçe adlar kullanılmıştır. Çepni vilayetine bağlı köylerden bazıları ise Uğur, Seyyid, Güney, İrper, Kurtuluş, Çandır, Alın Yoma, Yenice, Hisar'dır.

Netice olarak Çepni Türk boyu hakkında şunları söyleyebiliriz

Çepniler, Oğuz Eli'ni meydana getiren 24 boydan biridir. Oğuz Eli'de Türkiye, Azerbaycan, Irak, Türkmenistan ve Gagavuz Türkleri'nin atalarıdır.

Çepnilerin bütün obaları Anadolu'ya geldiklerinden Hazar ötesi Türkmenleri arasında Çepniler'in hiç bir obası yoktur.

Çepniler, 1277'de Sınıp'u alarak içine donanma ile gelen Trabzon İmparatoru'nu gemilerle karşılayıp savaşmışlar ve onu mağlup edip geri dönmeye mecbur bırakmışlardır.

Bu başarıdan sonra Çepniler Samsun yöresine doğru ilerleyerek Ordu'yu fethedip burada Bayramlı Beyliğini kurdular.

Çepnilerden kalabalık bir kolda yukan Kelkit vadisinde yaşıyordu. Bu Çepniler, Trabzon Rum İmparatorluğu'na güneyden yapılan seferlere katıldılar. XV. yy birinci

-3-

ÇEVRE ÇELİCİLİKLERİ

VE

KÜLTÜREL DEĞERLER

yanımda ise onların Eynesil - Kürtün- Dereli - Giresun arasındaki geniş bölgede hüküm sürdüğü görülmüştür.

XVI. yy'da Anadolu'da Çepniler'e ait 43 yer adı tesbit edilmiştir. Bu yer adlarına Kuzeybatı Anadolu Bölgesi ile Çorum ve Hüdavendigar sancaklarında yoğun iskan faaliyetinde bulunmuştur.

Çepniler yer adları yadigarlarına göre başlıca Samsun ve Sivas Sancakları ile Konya Bölgesinde oldukça kalabalık bir şekilde yerleşmişlerdir. Bu yer adları, Anadolu'nun bir Türk yurdu haline gelmesinde Çepniler'in pek önemli rol oynadıklarını ortaya koymuştur.

XVI. yy'da Halep Türkmenleri'nin Çepni oymağı, Yeni il ve Boz Ulus arasındaki kolları ile Sivas-Konya yörelerinde ve diğer bazı yerlerdeki Çepni Oynakları'nda bahsedilmiştir.

ÇEVRE ÇEKİCİLİKLERİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER

Tarihsel ve Kültürel Çevre

GİRESUN ADASI

Kıyıda 1 mil açıktaki Giresun Adası, Doğu Karadeniz'in insan yaşamaya elverişli tek adasıdır. "Aretia", "Aretias", "Area", "Argos" ve Chalceritis" adları ile mitolojiye geçmiştir.

Ada'da tarihle doğa iç içedir. Kalıntılardan, çepeçevre surlarla çevrili olduğu anlaşılmaktadır.

Surların yapımındaki taş işçiliği, Giresun Kalesi ile aynı teknigi taşımaktadır. Pontuslular dönemine ait olduğu en gerçekçi ihtimaldir. Tarihi kahıntılardan iki büyük şarap fıçısı, bir mabet harabesi, tapmak yeri, ayakta kalan surlar ve gözetleme kulesi en göze çarpanlarıdır. Doğu ucundaki "Hamza Taşı" antik çağlardan kalına bir dikittir. Çağlar boyunca yöre insanları için mistik bir güç kaynağı olmuştur. Ada, bir söylenceye

göre, Giresun'un güney dogusundaki Gedikkaya'dan kopan bir parçanın denize yerleşmesi ile oluşmuştur.

Neofitos, Giresun Eyaleti adli yapıtmda, burayı yüksek duvarlı, savunması iyi, alınması güç bir kale olarak tanımlamaktadır. Güney batidan başlayan kale duvarları kenti çevreleyerek kuzey doğuya uzanmaktadır. Büyük kaba taşlardan örülmüş surların bir bölümü günümüze kadar gelmesine rağmen yıkık bir haldedir. Yine Neofitos'un yazdığına göre tepenin batısındaki kayalarda küçük bir at kabartması vardır. Bunun Ayios İlyos'un gömütü üzerinde bulunduğu söylenmektedir. Daha aşağıdaki kayada görülen Bizans yazısında burada küçük bir kilisenin bulunduğu bildirilmektedir. Kale'nin kuzeyinde çok büyük mağra sığınakları vardır. Osman Ağa'nın (Topal) mezarı kalededir.

Romalı bilgin Pilinius, "Histariarum mundi" adli eserinde, Ada'da savaş tanrısı Mars'a sunulmuş bir açık hava ma- bedinden söz eder ve şuruları yazar; "... ve Pharnace'nin kar- şısında Chalceritis, Yunanlıların Mars'a vakfedilmiş Areias'ı bulunur. Burada kuşların kanatlarını vurarak yabancılarla mücadele ettiği söylenir. Romalıların adaya "Chalceritis", Yu- nanlıların da "Aretia" dediği bu kaynaktan anlaşılmaktadır.

Ünlü Mitos yazarı Rodoslu Apollonius (İ.Ö. 295-195) argo nautlar serüveninin tümü "Argonautiga" adli eserinde nak- leder. Öykünün bir bölümü Giresun adasında (Aretia) geçer, "Altın Postu" aramaya çıkan Argonautların adaya çıktıkları ve ejderha kuşlarla karşılaştıkları anlaşılr.

Ada, Ramalılar ve Bizanslılar döneminde de kutsallığını korumuş ve bir tapmak yeri olarak kullanılmış ve Kral Mit- ridates'in kızma ilişkisi bir söylenceye de konu olmuştur.

GİRESUN KALESİ:

Kenti ikiye bölen yarımada'nın en yüksek yerindedir. Pontos Kralı 1. Farnakes'in yaptırdığı sanılmaktadır. Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinde ise Bizans yapısı olarak

geçmektedir. İç ve dış kale bölümlerinden oluşmaktadır. Kente egemen tepe üzerindeki iç kale'de saray kalıntısı vardır. Aristoteles, Neofitos, Giresun Eyaleti adli yapıtmda, burayı yüksek duvarlı, savunması iyi, alınması güç bir kale olarak tanımlamaktadır. Güney Batıdan başlayan kale duvarı kenti çevreleyerek kuzey doğuya uzanmaktadır. Büyük kaba taşlardan örülmüş surların bir bölümü günümüze kadar gelmesine rağmen yıkık bir haldedir. Yine Noefitos'un yazdığına göre tepenin batısındaki kayalarda küçük bir at kabartması vardır. Bunun Ayios İlyos'un gömütü üzerine bulunduğu söylenmektedir. Daha aşağıdaki kayada görülen Bizans yazısında burada küçük bir kilisenin bulunduğu bilinmektedir. Kale'nin kuzeyinde çok büyük mağara sığınakları vardır. Osman Ağa'nın (Topal) mezarı kalededir.

Kalenin altında ve denize bakan liman kısmında, içinde kilisenin de bulunduğu ve vaktiyle sığınak olarak kullanıldığı sanılan 1500 kişiyi muhafaza eden büyük mağaraların var olduğu söylenmektedir.

SEYYİD VAKKAS TÜRBESİ:

Şehrin Kapukahve Mahallesi'ndeki türbe Peygamber soyundan olduğu sanılan Fatih Sultan Mehmet zamanında giresun'un alixımasmda şehit düşmüş, bir uç beyiolan Seyyid Vakkas'a aittir. (M.S. XV. yy.) Türbe ise XIX. yy.'da yapılmıştır.

OSMAN AĞA MEZARI:

Giresun Kalesi içinde bulunmaktadır. Kurtuluş Savaşı Gazisi Yarbay Topal Osman için yaptırılmış bir anıt mezardır.

MİLLET BAHÇESİ KAPISI:

Hükümet Konağı'nın önünde bulunan ve Millet bBahçesi olarak anılan parkın yontma taştan yapılınış kemerli bir kapısı vardır. Kemerin üst ve iki yan taraflarında bulunan üç kitabeden, parkın "Memleket Bahçesi" namı altında ve 1900 (H. 1318) yılında zamanın Kaymakamı Nünir Ziya ve Belediye Başkanı Kaptan Yorgi Paşa tarafından eski valilerden Kadri Bey ve Sırrı Paşa'nın anılarına yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

TİCARET LİSESİ VE KAPISI:1904- 1906 yıllarında : yapıldığı sanılan Ticaret Lisesi binası ve kapısı DORKORINI-İYON tarzında olup, Yunan mimarisi özelliklerini taşımaktadır. Cumhuriyet'in ilaımından sonra askeri kışla olarak kullanılan bina 1945-1946 yılından itibaren Ticaret Lisesi olarak kullanılmaya başlanmıştır.

KUFA KUYUSU SUYU:

Pontus devrinde ziyaretgah olarak kullanıldığı söylenen Kufa Kızıyusu kalenin kuzeye bakan cephesinin eteklerinde, yeni açılan yolun kenarındadır. Kuyunun ağzı 2 metre uzunluğunda, 80 cm. genişliğinde olan kesme taşlardan yapılmıştır. Kuyunun su seviyesine olan derinliği 7-8 metredir.

MERYEM ANA

Eski İnebağ üzerinde, Hristiyanlığın bölgemizde yeni yayılmaya başladığı yıllarda yapılmış olan kaya gömütü Meryem Ana gizli geçidinde Kufa Kuyusu'na açıldığı, ayrıca tapınağı üç katlı olduğu ve şifahane olarak kullanıldığı söylenir.

GOGORA KİLİSESİ

Hacı Hüseyin Mahallesi'nde bulunan ve XVIII. yy.'dan kalma bir Rum Kilisesi özgün mimarisi ile dikkat çeker. Yapı, yakın geçmişte restore edilerek Giresun Müzesi haline getirilmiştir.

KATOLİK KİLİSESİ

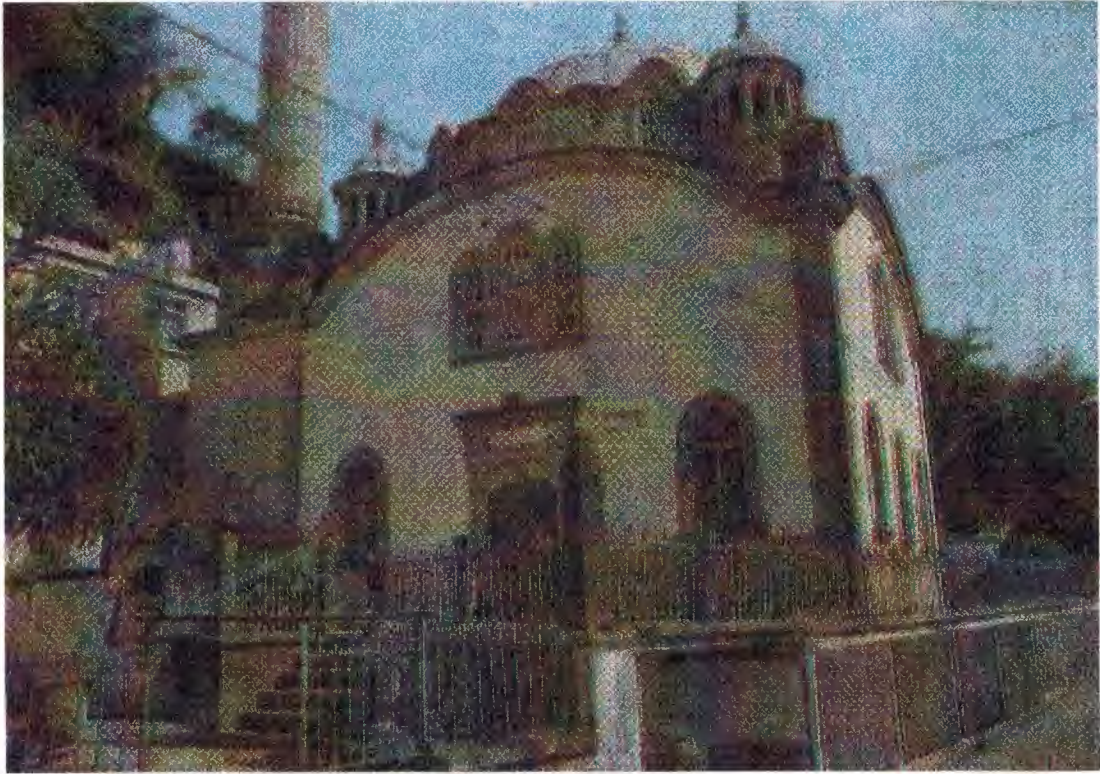
Yine Çınarlar Mahallesi'nde XVIII. asırda yapıldığı sanılan eski bir kilise olup, bug'ün çocuk kütüphanesi olarak kullanılmaktadır.

HACI HÜSEYİN CAMİ

En eski camidir. Çobanoğlu Hacı Hüseyin tarafından 1594 (Hicri 1002) yılında yapılan ilk cami, sonraki yıllarda yıkılmış ve hanım hayratı olarak bugünkü cami yaptırılmıştır. Mermerden yapılan bir şadırvan çeşmesi vardır. Mevcut kitabeden bu şadırvanın 1901 (h. 1309) yılında Hat- tat-Zade Hacı Ömer Ağa tarafından hayrat olarak yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

HACI MİKTAD CAMİ

Üzerindeki kitabelerden anlaşılabacağı üzere Hacı Miktad Cami'nin yerine 13 Eylül 1889 yılında Hacı İsmail Efendi tarafından yeni bir cami inşaa olunmuştur.

KALE CAMİ:

Üzerindeki mevcut iki kitabelerden ilk caminin Dizdar Zade Emetullah 1830 yılında, bugünkü cami ise Sarı Mahmut Zade El Nacı Mustafa Efendi tarafından 1329-1330 (Mi-ladi 1913-1914) yıllarında inşa ettiği anlaşılmaktadır.

ÇEKEK CAMİ:

Giriş kapısı üzerinde 1384 tarihli bir kitabe bulunmaktadır. Sarı Alemdar Zade tarafından bugünkü cami inşa ettirilmiştir.

ŞEYH KERAMETTİN CAMİ:

Şeyh Kerametdin adlı zat tarafından inşa ettirilen cami zamanla yıkıldığından 190 yılında Sarı Alemdar Zade İzzet Kaptan'ın emvalinin sülüsünden veresiye tarafından hayrat olarak yeniden yaptırılmıştır.

SOĞUKSU CAMİ:

Caminin giriş kapısı üzerindeki kitabeden caminin Müslüm isminde bir zade tarafından yaptırıldığı, 1396 yılında Giresun Kaymakamı Mahmut Rüşü tarafından "Laleten" genişlettilererek yenilendiği anlaşılmaktadır.

HÜKÜMET KONAĞI:

Sultan Selim Mahallesi'nde, 19. yy. da konak olarak inşa edilen bu güzel yapı halen de hükümet konağı olarak kullanılmaktadır.

FATİH CAMİ:

Şebinkarahisar'm merkezinde bulunan yapı şehrin en büyük camisidir. Yüksekce bir teras üzerinde ve geniş bir dış avlu içerisinde yer alır. Caminin üstü kurşun kaplıdır.

Caminin bugünkü süslemesi, kapılarında ve bilhassa mihrap, minber ve başlıklarında toplanmıştır. Gerek sütun başlıklarında ve gerekse son cemaat mahallindeki mihrabiyeden, mihrabın kavsarasma da yer alan stalaktikler son tamir 19. yy döneminin özelliklerini taşır. Taşdan inşaa edilmiş olan mihrap ile minberin süslemesinde geleneksel motifler ile geç devirlerin Avrupa menşeli motifleri hakimdir. İlk olarak ahşaptan yapıldığı kaydedilen caminin iki defa yangın geçirdiği ve sonradan, kargir olarak yenilendiği bilinmektedir. Ancak, kargire çevrilmiş tarihin 1888 mi yoksa daha eski bir tarihte mi olduğu henüz anlaşılamamıştır. Kaynaklar bugünkü Fatih Cami'nin 1888 yılında Rasih ve Mehmet Paşalar tarafından yaptırıldığı kaydedilmektedir.

ŞEBİNKARAHİSAR KALESİ:

Şebinkarahisar yerleşmesinin güneyinde bazalt bir tepe üzerinde kurulmuş olan kale, şehirden 160 metre daha yüksektir. İlk görenler bu haliyle kale'yi denizde ada veya gemiye benzetirler. Kale, , iç kale ve dış kale olarak iki bölümden müteşekkildir. İç kale, aşağı kesimden yaklaşık 40 metre daha yüksektir. Şehirden dış kaleye oluşan, yol eski özelliğini hala korur. Bugün kullanılan sivri kemerli giriş kapısı iki kale arasma yerleştirilmiştir. Kale içerisinde eski yapı izleriyle, sarnıç kalıntılarına rastlanmaktadır.

Kalenin bugünkü giriş kapısı ve çevresindeki surlar Selçuklu (Mengücekli) Osmanlı dönemlerine aittir. Kale kapısı üzerindeki kitabe ve Selçuklu çift başlı kartal kabartmasında 1896 yılında Rumlar tarafından yerinden sökülüp yok edilmiştir. İç kale sur duvarları ve kale duvarlarının yapısı Osmanlı döneminin 17- 18 yy. özellikleri göstermektedir.

FAHRETTİN BEHRAM CAMİ:

Bu cami, Mengücek Hükümdarı Fahrettin Behramşah adına oğlu Muzeffirüddin Mehmet tarafından XII. y.y.'da Şebinkarahisar İlçesi Avunmuş Mahallesi'nde inşa ettirilmiştir. Cami kubbelidir. Kitabe yeri yoktur.

KURŞUNLU CAMİ:

Şebinkarahisar'm Taş Mahallesi Kurşunlu Semtinde 1587 yılında inşa edilmiştir. 1968 yılında restore edilen cami Osmanlı mimari özelliklerini taşıyan özel bir eserdir.

KURŞUNLU HAMAMI VE ÇEŞMESİ

Mutasarrıf Topal Mehmet tarafından 1652 yılında Kurşunlu Cami yanına bir hamam ve bir çeşme yaptırılmıştır.

PERTEVNIYAL ÇEŞMESİ:

1865 yılında Pertevniyal Sultan tarafından üç çeşme yaptırılmıştır. Çeşmelerden bir su boyu, diğer ikisi Karaköy yolu üzerindedir. Su boyu (Bige) köyü yolundaki çeşmelerinin kitabesi vardır.

TAŞ MESCİT:

Taş mescid, Ertanaoğulları zamanında 1352 (H, 753) yılında Melik Ahmed Bey tarafından yaptırılmıştır. Kalenin batı eteğinde inşa edilmiş olan Mescid günümüzde iskelet halindedir.

TAŞ HANLARI:

17.y.y.'da Ana Ahmet Ağa tarafından iki kargir bedesten 1939 yılı depremine kadar hizmet görmüştür.

ESKİ EVLER:

Şebinkarahisar şehir merkezine 1939 yılı depremi ve 1960 yılı yangından, kurtulan. ev sayısı çok azdır. Seyyah ve araştırmacılar şehirdeki evlerin genellikle iki-üç katlı ahşaptan yapıldığını ve örtü malzemelerinde ahşap (Hartama) olduğunu belirtirler. Bugünkü evlerin yapı malzemesi taş, kerpiç ve ahşaptır. Zemin katlar taş, üst katlar hımmış, dolma ve bağdadi duyarlıdır. Çatılar çoğunlukla semardam olup çinko ile kaplanmıştır.

Günümüze ulaşan eski evlerin çoğu iç sofalı Türk Evi planı tipini yansıtır. Karahisar'da evlerin sofasma "Divanhane" denilmektedir. Odalar sedir, yüklük gibi geleneksel unsurlara sahiptir. Avutmuş'daki Abdi Bey Konagi gibi, şehirde de bulunan eski evler, bölünmüş değiştirilmiştir.

ATATÜRK MÜZESİ:

Şebinkarahisar İlçesi'nde Emin Tüfekçi Bey'in 1982 yılında Atatürk Müzesi haline getirilmiş ve ziyarete açılmıştır. Bu ev geleneksel Karahisar evlerinden birisidir. İki yana eğimli çatı içerisinde yerleştirilen köşk odada 1924 yılındaki ziyareti sırasında Atatürk bir gece kalmıştır.

-4-

İLÇELERİN TARİHİ

VE

KÜLTÜREL DEĞERLERİ

MERYEMANA MANASTIRI:

Şehir merkezinin 11 km. doğusunda Kayadibi Köyü'nde yer almaktadır. Manastır köyün doğusunda yüksek kayalar içerisindeki mağaraya inşa edilmiştir. Manastırın önünde kuzeyde bir ayazma ile güneyde bir çeşme kalıntısı vardır.

Manastır kompleksi üç teras üzerine yerleştirilmiştir. Giriş bölümünde sağda ve solda geniş tonuyla mekanlar görülür. İkinci bölümünde bir dizi hücre ile güneyde 8 m. uzunluğunda büyük bir hacim bulunur. Kilise en yukarıda ve kaya kovuğunun sonunda yer alır. Üç nefli bir bayilikal planlı olan bu yapı ortada yüksek bir kuppeye sahiptir.

Manastırın ilk kuruluşu bazı kaynaklar tarafından 481- 490 yıllarına konulmaktadır. Osmanlı döneminde Manastır epey parlak bir dönem yaşamıştır. Bugünkü kalıntılar 19. yy'dan kalınadır. Araştırmacılar ortaçağ manastırının yanarak yok olduğunu ve 19. yy.da yenilendiğini belirtmektedir.

İLÇELERİN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİ

BULANCAK

Acısu yolunda dereyi takiben 300 m. kadar ileride eski devirlere ait mağaralar bulunmaktadır.

Üzeri tahribe uğrayan mağaranın içerisinde yüksek bir yerdeki lahit şeklindeki yapıtm üzerinde kabartma resimler bulunmaktadır. Buradan 800 m. kadar daha yukarıdaki ikinci bir mağarada yapı şekliyle kiliseyi andırır. Ayrıca etrafta başka küçük mağaralara da rastlanmaktadır. Genç Bizans döneminde yapıldığı tahmin edilen Acısu Kaya Kilisesi tescilli eski eserdir. Bulancak'ta ayrıca Çarşı Cami eski eser olarak tescil edilmiştir.

Bulancak'ta Derecikalan Köyü'ndeki kilise, Damudere Köyü'ndeki Alioğlu Mevlüt Türbesi ve Yusuf Aga Türbesi, Burunımcu Köyü, Konakyanı Mevki'ndeki çeşme de incelenmesi gereken yapılardır.

PİRAZİZ:

Piraziz'de bilinen en önemli eski eserler arasında Eren Mahallesi, Kireç Kuyusu Mevki'ndeki 19. y.y. yapısı Beyler Konagi sayılabilir.

Ali Dede Köyü Hıdırellez Tepesi Mevki'ndeki Ali Dede Höyüğü'nde ise bir geyik heykeli bulunmuş olup, daha etraflı araştırmalar yapılması gerekmektedir. Piraziz'de ayrıca Gökçeali Köyü'ndeki Şeyh İdris Türbesi ve Nefsi Piraziz Köyü'ndeki Piraziz Türbesi dikkat çekmektedir.

Keşap İlçesi'nde bffinen tescilli eski eser bulunma- maktadır. Buna karşın Hisarüstü Köyü'ndeki mezarlık, Yolağzı Köyü'ndeki Hüseyin Efendi Türbesi... Armutdüzü Köyü'ndeki kilise ve Erköy Köyü'nde halen ilkokul olarak kullanılan kffise yapısı incelenmesi gereken eski eserlerdir.

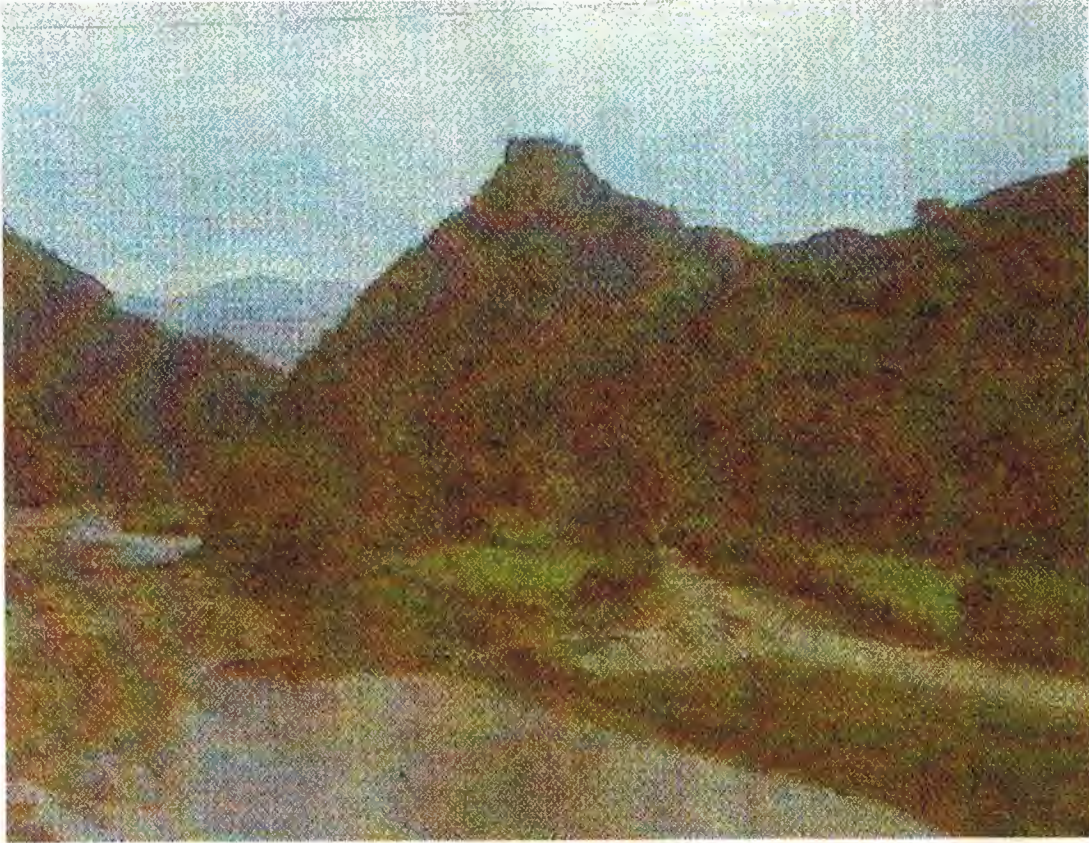
DOĞANKENT:

Doğankent'teki Dandı Kalesi incelerimesi gereken eski bir yapı olarak dikkat çeker.

ESPIYE

Bir kıyı kasabası olan Espiye'de ilçe teşkilatı 1957'de kurulmuştur. Tarihi eseri az olan ilçenin önemli yaylaları Çakıl, Günlük, Karadoğa, Karaovacık yaylarıdır.

Espiye ilçe olmadan önce Tirebolu'nun üç kalesixiden biri olan Andoz Kalesi, Yağlıdere'nin 3 km. batı kısmında ve kısmen ayakta. Espiye Merkez Cami de diğer bir tescilli eski eserdir. Bunlardan başka Şahinyuva Köyü'ndeki kilise, Espiye'ye 4 km. mesafedeki Zefre Mevki'nde Cenevizlilerden kaldığı söylenen bir tersane kalıntısı bulunmaktadır.

YAĞLIDERE

Yağlıdere'deki en bilinen eski eserlerin başında Çağlayan Köyü'ndeki Gebe Kilisesi gelir. Kilise bugünün büyük ölçüde tahribata uğramıştır ve tescil edilerek koruma altına alınması gerekir. Yağlıdere'de ayrıca Kızılelma Köyü'nde de bir kilise kalıntısı bulunmaktadır.

Yağlıdere'deki tescilli eserler arasında, Tuğla Köyü'nde Muharrem Bin Abdullah tarafından 16. y.y.da Yavuz Sultan Selim'in annesi Gülbahar Hatun adına yaptırılan Sarı Halife (Hacı Abdullah) Türbesi ve Tekke Köyü'nde 16. y.y. yapılış olan Sarı Halife Dergahı ve Tekke Köyü Cami sayılabilir.

GÖRELE

Görele'de 1918 yılındaki Rus - Osmanlı harbinde Rus- ların mağlup olduğu Haç dağındaki Kanlıdere muharebe yeri, Görele yerleşmesine 6 km. uzaklıkta olup, görülmesi gereken bir yerdir.

Görele'de ayrıca dikkat çeken; eski eserler arasında Kuşculim Köyündeki Türbe, Çavuşlu'daki Kuşoğlu Süleyman Ağa. Türbesi, Kırıklı Köyündeki mezarlık sayılabilir.

EYNESİL

Eski bir koloni yerleşmesi olan Eynesil'in kalesi ilçenin en eski eseri olup birinci derece arkeolojik sit statüsündedir. Altında magaralar bulunan kale kısmı tahrip olmuştur.

Eynesil'deki diğer tescilli yapılar olarak H. 1266 yılında yapılan Oğuzlu Oğlu Hamamı Çeşmesi ve Ören Köyü Köprüsü sayılabilir.

DERELİ

İlin orta kesiminde yer alan Dereli 1958 yılında ilçe olmuştur. Giresun dağlarından çıkan Aksu Deresi, Dereli İlçesi'nden geçer. Dereli, Giresun -

Alucra'nın Boyluca Köyü'nde bulunan Osmanlı Alimi Seyyid-Mahmut Çağırtkan Baba Türbesi, hastaların ziyaret ederek manen şifa ve deva bulmaya çalıştıkları bir ziyaretgah olup 17.5.1991 tarihinde eski eser olarak tescil suretiyle koruma altına alınmıştır. Ayrıca, Yeşilyurt Köyü'nde Seydi Şih Mehmet Türbesi, Çakmak Köyü'nde İsmail Hakkı Çağırtkan Baba Türbesi ve Ingölü Köyü'nde H. Hasan Efendi Türbesi ve mezarı ile, Osman Baba Türbesi de yine 17.5. 1991 tarihinde eski eser olarak tescil edilmiştir.

PLAJLAR VE SPOR TESİSLERİ

Giresun'un doğu ve batısındaki sahiller km.ler boyunca uzayıp giden tabii plajlar halindedir. Şehre 5 km uzaklıkta, Emniyet, Arif Kumaş, Giresun Belediye, Canbar, Güre, Yalı ve Yaman plajları mevcuttur. Tirebolu ilçe plajı ilçe girişinde olup, karayolunun hemen yanındadır.

Su sporları her yıl 1 Temmuz tarihinin de kutlanan Kapotaj ve Denizcilik Bayramı nedeni ile düzenlenen yüzme yarışlarından öteye gitmemektedir.

Giresun'da çimlenmiş şehir stadyumu ile amatör kulüplerin faydalandığı ek stadyum bulunmaktadır. Ayrıca Görele, Tirebolu, Bulancak, Şebinkarahisar, Alucra ve Dereli ilçelerinde futbol sahaları vardır. 3000 kişilik 19 Eylül Kapalı Spor Salonu, Giresun'daki salon sporlarına canlılık getirmiştir. Giresun Lisesi'nde ve Fatih Eğitim Yüksek Okulu'nda birer kapalı spor salonu bulunmaktadır.

YAYLALAR GEZİ VE MESİRE YERLERİ

YAYLACILIK:

Giresun'un güneyini kuşatan dağlar, kuzeye ve güneye doğru alçalarak belirli yerlerde, düzlükler oluşturur. 1750- 2200 metre yükseklikteki bu platolarda pek çok yayla vardır. Tarihsel gelişimi içerisinde yaylacılık Giresun'da yatay bir hareketlilik

Şebinkarahisar yolu üzerindedir. İlçe yaylalan ile meşhur olup, Tamdere, Kümbet, Çagman, Isırganlık ve Bektaş Yaylaları önemli yaylarındandır.

İlçe, tarihi eser yönünden incelendiğinde ilçe merkezine 7 km. kadar uzaklıktaki Hisar Köyü'nde Pontus devrine ait olduğu sanılan bir Meryemana Kilisesi daha bulunmaktadır. Yine merkeze 10 km. uzaklıkta bulunan eski bir Rum köyü olan Çal Köyü girişindeki Demirkapı Mevki'nde yolun altmda dar bir kapıdan girilen gizli bir geçit vardır. İçi merdivenli olan bu geçit "Dönet Tepesi" denilen yere ulaşmaktadır. Işığı dar bir çevreden gelen, geçidin tepesi meydan şeklindedir. Orman sahası olan bu alanda saray kahntıları taş döşeli yollar, yazılı kaya ve taşlara rastlanmaktadır.

Kuşluhan Köyü'ndeki kale ve Kümbet'teki kilise kalıntıları dikkat çeker. Ayrıca Güdül; Kanlıhan ve Kümbet köy- lerindeki yaklaşık bir asırlık ahşap hanlar halen ayaktaadır.

Bunların dışmda Kızıltaş Köyü'ndeki H. Mustafa Türbesi ve mezarı 1991'de tescil edilerek koruma altına alınmıştır. (Çay ve Dereli'deki Kemer Köprüler) dikkati çeken eski mimarlık örnekleridir.

TİREBOLU

Antik çağda kendi adı ilk kez tarihçi Piliniusun metinlerinde geçmektedir. Tiripolis (Argyreia) olarak anılan bu antik çağ kentinde, Orta Çağda gümüş madeni çıkarıldığı bilinmektedir. Daha sonraları eski Yulu adıyla da anılan Tirebolu, 19. yy. sonunda Tirebolu'yu şöyle anlatır.

"Trâbzori Vilayeti merkez sancağına bağlı bir kazadır. Adı Yunatıca üç kent anlaxnına gelen Tiripolos'tan gelinektedir. Bakımlı ve işlek bir iskeledir.

Tirebolu'nun Espiye ilçe olmadan önce Saint Jean (Sen- jan), Bedrama ve Andos isimli üç kalesi vardır. Espiye ilçe olunca Andoz Kalesi Tirebolu'dan ayrılmıştır. Bedrama Kalesi sahilden 15 km. içeride Harşıt çayının doğusundadır ve halen harap bir haldedir.

İlçe merkezinde, güzel görünüşlü küçük bir yarım ada üzerinde inşa edilmiş olan ve merkez kalesi olarak bilinen Saint Jean Kalesi ise fazla tahribe uğramamıştır. 120 basamaklı bırı merdivenle çıkarılan bu küçük ve zarif kale birinci derece arkeolojik sit alanı olarak koruma altındadır.

Tirebolu'da bir çok tarihi eser bulunmakta olup, bunlardan anıt eser olarak tescff edilenler şöyledir.

Yeniköy Mahallesi, Gazipaşa Caddesi'nde Yeniköy Cami -Aynı yerdeki lise binası ve Kazımkarabekir İlkokulu

Hamam Mahallesi'ndeki 19. asırdan kalma Şabel Kilisesi -Aynı mahalledeki Selimağa Çeşmesi, ayrıca Hasan Kırlan Çeşmesi, Çatalçeşme, Zaim Mustafa Ağa Çeşmesi

Tirebolu'nun bağlı bucak ve köylerindeki tarihi eserlerden Dokuzkonak Köyü'ndeki Şaban Kalesi, Karaahmetli Köyü'ndeki Çimenbag Yatırı, Kovanpmarı

Köyü'ndeki Çeşme Cami ve Kilise, Özlü Köyü'ndeki manastır kalıntıları dikkat çekicidir.

ÇAMOLUK

Çamoluk ilçe merkezine yaklaşık 11 km. mesafedeki Kaledere Köyü'nde eski tarihlere uzanan bir kale kalıntısı bulunmaktadır. Yapısı Hitit-Urartu kaya işçiliğini hatırlatan kale günümüzde çok harap vaziyettedir. Kuzeyinde kayalara oyulmuş bir hendek bul'unan kalenin orta kesiminde 2.70 m. genişliğinde ve 2.30 m. yüksekliğinde bir tünel mevcuttur. 1. derece arkeolojik sit alanı ilan edilen kale ve çevresinde Roma, Bizans ve Selçuklu seramik parçalarına rastlanmaktadır.

Çamoluk'ta, bilinen diğer tarihi eserlerde, bugün harap bir halde bulunan Hacı Ahmetoglu Köyü'ndeki kale ile Çakılıkaya Köyü'ndeki kilise kalıntısıdır.

ŞEBINKARAHİSAR:

Tarihçi Procapius'a göre İ. 11. y.y.'da Pont Devleti'nin yı- kılışı sırasında, Romalı Ponpeius'un kurduğu kent kolonera (Olonia) olarak adlandırılınaktaydı. Bu yerleşim bugünkü Şebinkarahisar sınırları içinde yer alıyordu.

Kent asıl ününe Bizans İmparatorluğu'nun ilk dönemlerinde kavuştu, Koloneia'mn İmparator Jüstinianus'ca geliştirildiği ve büyütüldüğü bilinmektedir.

Giresun Osmanlılar'ın eline geçince, Şebinkarahisar'da Osmanlı egemenliğine geçti. 18. y.y. sonlarına değin Erzurum eyaletine bağlı bir sancak olarak kaldı. Şebinkarahisar ismi Şabeynkarahisar'dan gelmektedir. Yörede şap madeninin çokluğu bu ismin oluşmasına neden olmuştur.

"Evliya Çelebinin gözüyle Şebinkarahisar"

Buraya Karahisar-ı Şarki ve Şebinkarahisar-ı da derler. Aslında iki Karahisar vardır. Biri Erzurum ili sınırlarındaki, buna Karahisar-ı Şarki, öbürü Anadolu'daki Afyon Karahisar'dır ki Karahisar'ı sahip diye anılır. Karahisar denmesinin nedeni, kale taşlarının kara olmasıdır. Yörenin ilk egemeni Haykaniye Devleti Hükümdarı Kıyamalar'dır. Daha sonra, Trabzon'daki Rumların eline geçmiştir.

ALUCRA

Merkez ilçeye bağlı Kamışlı Köyü'nde 1840 yıllarında yapıldığı tahmin edilen ve 12 kubbeli olduğu tesbit edilmiş bir kilise kalıntısı vardır. Yine Kamışlı Köyü'nün güneyindeki bir tepenin içerisinde M.S. 2. y.y.'da yapıldığı sanılan taşlardan yapılmış 20 metre uzunluğunda bir tünel bulunmaktadır.

Kamışlı Köyü'nde 100 metre yüksekliğinde büyük bir yerli kayadan ibaret Veran Kalesi ile, Arda ve Aktepe köylerindeki kale kalıntıları kayda değer diğer tarihi eserlerdir.

Çakrak Köyü'nde iki adet küçük kilise, Kaman Köyü'nde dik ve düz bir taşın batıya bakan yüzünde elinde mızrak tutan bir insan kabartması, yine Kaman Köyü'nün ayrı bir yerinde kaya üzerinde yapılmış bir yılan kabartması ve Aktepe Köyü'nde üzerinde at nalına benzer bir iz bulunan Çingirak Kayası dikkat çeker.

Hayran bölgesinde yapılan kazılar neticesinde iki oda, odalara inen bir merdiven ve suyun aktığı yerin 20 metre altında bir değirmen bulunmuş olup, zeminin altında başka odalarda bulunduğu sanılmaktadır. Burada yapılacak bilimsel bir araştırma ile geniş kalıntılar bulunması ihtimali yüksektir.

Alucra'da ikisi Kamışlı Köyü'nün güneyinde 100 metre aralı ile sıralanan, diğerlerinde İğdecik ve eski Kamışlı Mevki'nde yer alan ve halk arasında "Beş Tepeler" diye anılan tümülüsler bulunmaktadır. Bunlardan Kamışlı'daki Sivri Tepe tümülüsüne kazı yapılması planlanmaktadır. Pirilli Köyü'ndeki iki tümülüs ise "İkizler Tepesi" adıyla anılmaktadır. Yine İğdecik Köyü'ndeki tümülüsde incelenmesi gereken yerlerdendir.

olarak tanımlanabilir. Yaylacılık ilirı hemen hemen tüm köylerinde görülür ve ekonomik nedenlerle (Geçim amacıyla) yapılır. Yaylacılığın sayfiye anlamı ikinci planda kalır. Hayvanlara otlak bulmak onların kışlık ot ihtiyaçlarının hiç değilse bir kısmını yayladan kesin kurutmak ve bu arada peynir, yağ gibi ürünleri hazırlamak için yaylaya çıkılır. Soğuk su içmek, temiz hava almak, ilaveten sağlanan yan faydalarıdır. Yaylalara Mayıs ayı ortalarında çıkılmaya başlanır. Eylül sonuna kadar yaylalarda kalan köylüler havanın soğumasıyla buralardaki ilkel ve sade evlerin kapılarını kapatarak yaz boyunca elde ettikleri yağ, peynir ve ot balyaları ile köylerine dönerler.

Yukarı orman sınırının üstündeki yaylaların eteklerini çepeçevre kuşatan çam ormanları içerisinde yöre halkının "Mesire" (Mezara) diye adlandırdıkları yayla-köy arası bir ay konakladıkları geçici yerleşme yerleri bulunmaktadır. Buralarda çam ormanları dağ ve güneş, yeşillikler ve çayırlar çok cazip bir peyzaj sergiler. Birbirlerinden uzak olarak yapılmış bulunan yayla evlerinin etrafında ailenin ihtiyacına ve gücüne göre büyüklüğü değişen bir alan çitlerle çevrilmiştir. Bu çitin gayesi, hayvanların bu çayırık alana girmesini engellemek ve otların yaz boyu büyümesini imkân sağlamaktır.

Yayla Şenliklerinin Doğuşu:

Yayla şenliklerinin temelinde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaygın bir gelenek olan "Otçu Göçü" yatmaktadır. Mı-sırların 20-30 cm. büyüdüğü zamanlarda aralarda sık biten kısımların araları 30-40 cm açılacak şekilde sökülmesine "Sık kaıma" dibindeki otları ikinci kez temizlemeye "Ot biçme" ve fındık bahçelerindeki otları tırpan veya oraklarla biçilmesine de "Ot biçme" denilmektedir. Bu işlerden iyice yorulan ve işleri biten Cenikliler (köy ve şehirde oturanlar) yorgunluklarını atmak ve eğlenmek için genellikle Temmuz ayı içinde yaylalara yaptıkları toplu gezi ve ziyaretlerine "Otçu göçü" denir. Zaman olarak ınısı otunun alınması ile fındık toplamaya başlama arasında kalan 15-20 günlük boşluktur. Genellikle perşembe ve cuma günü yaylaya götürülecek yiyecek ve giyecekler paketlenir, yola çıkılır. Geçmişin getirdiği örf-adet gereği, yolculuk sırasında pınar başlarında oturulur, yemekler yenir, içkiler içilir-türküler söylenir, horonlar tepilir.

Bu güzel geleneklerin kaybolmaya yüz tuttuğunun sezinlenmesi üzerine eski günlerin tekrar yaşanması amacıyla Yayla şenlikleri düzenlenmeye başlanmış ve büyük ilgi görmüştür.

KULAKKAYA YAYLASI:

Giresun'a yaklaşık 45 km. mesafede bulunan yayla, 1500 rakımda ve ilginç doğa güzelliklerine sahip, Giresun'un eskiden beri en bilinen ve gidilen yaylasıdır. Giresun kent merkezinden itibaren Kayadibi'ne kadar 9 Km. asfalt olan yol, bilahare 36 Km. daha düşük vasıllı toprak olarak devam eder. Yol üzerinde bulunan Desput Kayası ve suyu doğal güzelliklere sahip Erimez Mevki, Gelinkaya ayrı birer ilgi odağıdır. Alçakbel orman içi piknik alanında gününbirlik rekreasyon imkanı, hemen yamndaki Yavuzkema Bucagı'nda her türlü alışveriş hizmeti bulunmaktadır.

Kulakkaya Yaylası

MELİKLİ OBASI YAYLASI

Kulakkaya'nın hemen yakınındaki Melikli Obası yaylası çevresi ladin ormanları ile çevrili, orman gülleri ve yabani açelyalarla bezenmiş çim sahaları ile gtizel bir peyzaja sahiptir. Düşük vasıflı toprak yolu zaman zaman dağlardan küçük şelaleler yaparak irien derelerle kesilir.

Yaylada günübirlik piknik için gerekli yiyecekler temin edilebileceği gibi, 2 km.mesafedeki Yavuzkema1 yerleşmesinde sağlık ve PTT hizmetleri de bulunmaktadır. Organie tesis bulunmayan yayladan günübirlik piknik amacı ile yararlanılmaktadır.

KÜMBET YAYLASI VE ŞENLİKLERİ

Giresun'a yaklaşık 60 km. mesafede bulunan Kümbet Yaylası çevredeki bazı yaylalar ve Aymaç Mevki'nden oluşmaktadır. Merkeze admı veren Kümbet Yaylası turizm merkezi olup Giresun'un en popüler yaylalarındandır

Kümbet Yaylası Giresun-Dereli-Şebinkarahisar yolu üzerinden iki şekilde ulaşmak mümkündür Dereli'den sonra Güdül-Yüceköy üzerinden gidildiğinde 41 km asfalt ve sonrada yakla ık 19 km düşük vasıflı stabffize yol ile ulaşılır. Şebinkaraş sar yolundan devam edilince İkisü Uzundere üzerinden de ulaşmak mümkündür Bu durumda da yakla ık 8 km asfalt 12 km bozuk stabilize yoldan geçmek ere Kümbet yaylasmda elektrik, su ve telefon arasındadır bir boaza kurulmuş olan yayla çevresi ve gür ormanlarla çevre i çiçeklerle dolu çayırlarla kapalı geniş bir alana yayılmıştır. Mevsiminde Giresun dan taksi ve dolmuşların işlediği ya lada bakkal kasap firm manav, kır kahveleri ve 10 yatâ belgesiz bir otel bülurunaktadır. Günübirlik elenler içiri bol miktarda da kuzu eti ızgara, (ocak) başında kendin pişir kendini ye şeklinde takdim edilmektedir. Yaylarn önemli mesire yeri olan Aymaç Mevki, yayla merkezinin yaklaşık 2 km kuzey batısmdadır. Kümbet Yayla Şenlikleri'ni kutlandığı bu mevki doğal güzellikler yönünden zengin çevre manzarasma hakim bir tepedir.

Yayla imlerle kaplı ve orman içine serpilmiş düzlüklerden oluşmaktadır. Yaylanm diğeri önemli mesire yerlerinden birisi olan Salon ayırı yayla merkezine yaklaşık 1 km. mesafede Orman Bölge Müdürlüğü'nce tesis edilmiş bulunan Salon ayırı piknik alanına ulaşır. Sık orman dokusu içerisinde hafif meyilli ve imle kaplı açıklık üzerine tesis edilen piknik alanı, günübirlik kullanım talebine karşılık verebilecek şekilde düzenli ve tecizatlıdır. Su, tuvalet gibi altyapımın yanısıra piknik masaları, et pişirme ocakları, yağmur barmakları, kır gazinosu ve herbiri beşer yataklı üç adet dinlenme evi bulunmaktadır. Değışik yörelerde ve değışik tarihlerde olamamakla birlikte, Giresun'da genellikle temmuz ayının ikinci pazar günü yaylalalarda şenlikler tertiplenir, O gün çevredeki muhtelif yaylalarda ve obalarda bulunan alleler ve ilçeler ile diğeri illerden gelen halk şenliklerin yapılacağı merkezi yaylada büyük kalabalıklar oluştururlar. Bu şenliklerde yenir, içilir, oyunlar oynanır, yarışmalar tertiplenir, hayvansal ürünler pazarlanır.

Tertiplenen bu tür şenliklerin halen en ünlüsü temmuzun ikinci pazar günü kutlanan Kümbet Yayla şenlikleri'dir.

Aymaç Mevkü:

Aymaç Mevki (Mesiresi) Kümbet yayla merkezinin 2 km. kuzey batısmdadır. Her sene temmuz ayımm ikinci pazar günü Kümbet Yayla Şenlikleri'nin kutlandığı Aymaç Mevkü, doğal güzellikler yönünden zengin, çevre manzarasma hakim bir tepedir. Yol boyunca ladin ormanları ve kır çiçekleri güzel bir peyzay oluşturur. Yayla, çimlerle kaplı ve orman içine serpiliniş düzlüklerden oluşmaktadır.

Salon Çayı-ı Piknik Alanı

Giresun'dan Kümbet Yaylası'na geliş kısmında, yayla merkezine 1 km. uzaklıkta, Orman Bölge Müdürlüğü'nce tesis edilmiş bulunan Salori Çayırı piknik alanına ulaşılır. Sık orman dokusu içinde, alanı gününbirlik kullanım talebine karşılık verecek şekilde düzenli ve techizatlıdır. Su, WC gibi altyapının yanı sıra piknik masaları, et pişirme ocakları, yağmur barınakları, kır gazinosu ve her biri beşer yataklı üç adet dinlenme evi (Orman Baş Müdürlüğü) bulunmaktadır.

BEKTAŞ YAYLASI VE ŞENLİĞİ

Giresun merkezinden Evren Köyü, Erimez, Yavuz Kemal üzerinden gidildiğinde yaklaşık 56 km. uzaklıkta bulunan Bektaş Turizm Merkezi çevresindeki Kulakkaya Yaylası, Melikli Obası Yaylası, lCurttepe Mevkü, Alçakbel orman içi piknik alanı ffe birlikte bir ünite teşkil eder. Bektaş'a yukarıda bahsedilen güzergahtan başka üç değişik güzergahtan da ulaşılır. Bunlar; Giresun-Dereli-Yavuzkemal, Giresun-Batla- maderesi-İnişdibi, Giresun-Bulancak üzerinden yollardır.

Bektaş yaylasında elektrik, su, telefon gibi altyapı mevcuttur. Yaz aylarında yöresel bir merkez haline gelen ve pazar kurulan Bektaş'da bakkal, manav, firm, kasap gibi dükkanlar ve kır kahveleri bulunmaktadır. Yaylada ayrıca 72 yatak kapasiteli ve iki yıldızlı bir otelde hizmet vermektedir. 2000 rakımında ağaç yetiştirme smırı üzerinde yer alan yaylada dag çayırları ve kır çiçekleri ilginç bir peyzaj sergiler. Yaz başlarında bile yer yer kar görülen yaylada Kurttepe Mevkü kışm kayak yapmaya uygundur. Burası, diğer mevsimlerde de manıara seyir noktası olarak ilgi çeker. Bu yaylamızda her yıl agustos ayımm ilk haftasmda "Bektaş Yayla Şenlikleri" düzenlenmektedir. Yapılan etkinlikler içinde çeşitli hayvansal ürün yarışmaları, spor müsabakaları, halk oyunları ve çeşitli eğlence programları yer almaktadır.

SİS DAĞI YAYLASI VE ŞENLİĞİ

Giresun ili, Görele İlçesi'nin sahile 40 km. mesafedeki en büyük dağı olan Aladağ'ın en yüksek tepesi Ali Meydan (Sis) Dağı 2182 metre yüksekliktedir. Ağaç yetişme sınırının üzerinde, çayırları ve kır çiçekleri ile kaplı, çok geniş bir alana yayılmış küçük yaylalar topluluğundan meydana gelmiştir. Trabzon ve Giresun illeri sınırlarında yer alan bu yörede temmuz başına kadar karlar erimez. Bu gruba dahil Sis Pazarı Yaylası, Erikbel Turizm Merkezi'nin 25 km. kadar kuzey batısında yer alır. Sis Dağı'na Giresun-Eynesön yakınlarda sahilten içeri yaklaşık 40 km.'lik stabilize köy yolu ile ulaşılabilir. Her yıl temmuz ayının üçüncü cumartesi günü yapılan "Sis Dağı Şenlikleri" yöredeki çok sayıda köy ve obadan gelenlerin katılımıyla kutlanır.

Sis Dağı Yaylası'nda Orman Bölge Müdürlüğü'nce tesis edilen 10 hektar alana sahip orman içi piknik alanı, günübirlik rekreasyona hizmet vermektedir. Sis dağı "C" statüsünde Milli Park olarak korumaya alınmıştır.

KARAGÖL YAYLASI

Dereli İlçesi'nin güneybatısında, Giresun-Ordu-Sivas illerinin birleşme noktasına yakın bir konumdaki 3107 m. zirveli Karagöl dağında bulunan Karagöl Krater gölü ve çevresindeki çayırlarla kaplı alanlar, yörenin en ünlü yaylalarından birini oluştururlar. 3000 metrenin üzerine çıkan rakım ile yazın bile kar ve buzun görüldüğü yaylada Bektaş Turizm Merkezi'nden yapılacak günübirlik turlar için bir atraksiyon noktası olarak yararlanılmaktadır.

TAMDERE YAYLASI

Kümbet ve Bektaş yaylalar grubu gibi, TAMDERE Yaylası da Dereli ilçesi sınırları içinde ve Giresun'a yaklaşık 35 km. Şebinkarahisar'a ise 27 km. uzaklıktadır.

Karayolu kenarında kalan muhafazalı bir vadi içersinde bulunan yayla yerleşimesi, çiçeklerle bezeli çayırırlarla kaplı tepelerle çevriliniştir. Elektrigi ve suyu bulunan yaylada "Acısu" diye anılan güzel bir madensuyu kaynağı da bulunmaktadır.

TAMZARA YAYLASI

Şebinkarahisar'ın birkaç km. kuzeyinde bulunan Tamzara Mahallesi ve Yaylası, Şebinkarahisar'lılar tarafından yoğun bir şekilde kullanıldığı gibi ziyarete gelenlerinde ugrak yeridir. Elektrigi ve suyu bulunan yaylada yaz aylarında geleneksel yaylacılık aktivitesi sürdürüldüğü gibi ' günebirlik rekreasyon amacıyla yoğun olarak kullanılır.

ANOSTOS YAYLASI

Alucra İlçesi'nin güney doğusunda, yaklaşık 10 km. uzaklıkta bulunan yaylaya Kamışlı Köyü üzerinden ulaşılmaktadır. Elektrik, su ve telefon sahip olan yaylada yapraklı ve ibreli ağaçlardan oluşan karma bitki örtüsü ilginç bir peyzaj sergiler.

DİĞER YAYLALAR

Adı geçen diğer yaylaların dışında, Giresun'da daha bir çok mahalli yayla bulunmaktadır. Bu yaylalardan en fazla bilinenleri Dereli İlçesi'nde Çagman ve Isırganlı, Alucra İlçesi'nde Çakrak, Güllüce, Tohumluk, Seydişih, Aydm, Çamlı, Akyatak, AgaÇlökkıranı, Eynesil İlçesi'nde Panayır, Kanatdüzü, Tirebolu İlçesi'nde Kavraz, Ağaçbaşı, Espiye İlçesi'nde Çalal, Günlük, Karadoga, Karaovacık, Şebinkarahisar İlçesi'nde Kmık, Eğribel, Baş yayla ve Tutak yaylalarıdır.

GEZİ VE MESİRE YERLERİ

KENT İÇİ PARKLAR

Giresun'da, boş zamanlarda dinlenmek amacıyla, gidilebilecek modern şekilde tanzim edilmiş parklardan en önemlileri olarak kent merkezinde, Belediye Meydanı'ndaki Atapark, liman sahasındaki şehir parkı, Valilik Konağı yanındaki Zübeyde Hanım Parkı, Hükümet Binası yanındaki Millet Parkı, Hacısiyam Mahallesi'nde Semiha Larçm Parkı, Sahil yolu dogu istikametindeki Zafer ve Ali Rıza Erkan parkları, Teyyaredüzü Mevki'nde park ve Zübeyde Hanım olarak ilerişindeki Özgürlük Yolu sayılabilir.

GİRESUN KALESİ

Giresun'daki en önemli mesire yeri, Giresun Kalesi'dir. Her yönde manzaraya hakim ve ağaçlarla kaplı bir konumda olan kalede hem denizi, hemde kentin hemen hemen tümünü seyretmek mümkündür.

Dinlenme yerinde lokanta, büfe, içme suyu, tuvalet, oturma yerleri, ocak, otopark gibi hizmetler bulunmakta olup, yolu düzgündür. Kale mesiresinin kapasitesi 2500 kişi civarındadır. Denizden bir blok halinde yükselen tepenin yükseltisi 150 metredir, en yüksek noktası ile deniz arasındaki uzaklık yaklaşık 375 metredir.

GEDİKKAYA

Kale'den başka mesire yeri olarak kullanılan bir diğer yükseltide, kentin doğu kesiminde kartal gagasını andıran görünümü ile hemen dikkati çeken Gedikkaya'dır. Giresun Kalesi'ni doğudan sınırlayan küçük vadilerle boğacık vadisi arasında yükselen bu tepe, manzara bakımından kente egemen bir konumdadır.

Yükseltisi 200 metrenin üzerinde olup, genel yapı bakımından Giresun Kalesi'ne benzemektedir. Kuzey yönüne çok dik, doğu ve batı yönüne %20-50 eğim gösteren yamaçlarla açılan bu tepeden Giresun'u ve çevreyi seyretmek için geziler düzenlenmektedir.

GİRESUN ADASI

Kıydan 1 mil açıktaki yer alan 35 dönüm yüz ölçümlü Doğu Karadeniz'in tek adası, 1. derece doğal ve arkeolojik sit alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Yaz

ay- larında yerli ve yabancı turistlerin akmma uğrayan, mesire yeri olarak çok uygun olan bir yerdir. Mayıs Yedisi'nde (20 Mayıs) halk tarafından ziyaret edilir. Bir kısım halk adaya çıkarken, bir kısımda motorlar ile etrafında tur atarlar. Normal zamanlarda Hacı Hüseyin Mahallesi önündeki balıkçı barmaklarından tekne ile ulaşılabilinen adaya yaz aylarında saatli ve tarifeli motor seferleri yapılmaktadır.

AKSU DERESİ AĞZI

Giresun-Trabzon karayolu üzerinde ve Giresun'a yak- laşık 6 km. uzaklıkta bulunan Aksu Deresi Ağzı, özellikle Hıdırellez (6 Mayıs) ve Mayıs Yedisi (20 Mayıs) günlerinde gezi, eğlenme ve dinlenme amacıyla kullanılmaktadır. Pik- nik yeri olarak çok uygundur.

KEŞAP HISARÜSTÜ MEVKİİ

Keşap ilçe merkezine yaklaşık 16 km. uzaklıkta, Gülburnu üzerinde, kıyıdan 1.5 km. kadar içeride doğal güzellikleri ile tanınmış bir yer olup, mesire amacıyla kullanılmaktadır.

GİRESUN MERKEZ-İNİŞDİBİ MEVKİİ

Giresun merkez yerleşmeye yaklaşık 30 km. uzaklıkta bulunan İnışdibi Köyü'nde çıkan maden suyunun böbrek ve karaciğer hastalıklarına iyi geldiği söylenmekte olup, bağlantısı iyi olan kaynak çevresi günübirlik rekreasyon amacı ile kullanılmaktadır.

ALUCRA - TEPESİ DELİK OBRUĞU

Alucra İlçesi, Çakmak Köyü'nde bulunan ve halk arasında Tepesi Delik Magara diye bilinen obruk, merkez yerleşmeye 15 km. uzaklıkta bulunmakta ve bir yol ile gidilmektedir. Obrugun dibinde küçük bir göl ve suyun içinde de sütun şeklinde iki adet taş bulunmaktadır. Bu doğal oluşum mesire yeri olarak kullanılmaktadır.

ALUCRA-AKTEPE KÖYÜ

Alucra ilçe merkezine yaklaşık 8 km. uzaklıkta bulunan Aktepe Köyü'nde 1000 m²'lik yüzölçümüne sahip bir göl bulunmaktadır. Gölün dibinde kaynayan su, bir taraftan boşalmakta olup, sınırlı bir rekreasyon kullanımı vardır.

DERELİ-AKKAYA KÖYÜ

Dereli ilçe merkezine yaklaşık 5 km. mesafedeki Akkaya Köyü'nde bulunan Durkaya ve Bandıloglu magraları bulunmaktadır.

ŞEBİNKARAHİSAR KILIÇKAYA BARAJI

Baraj gölü kıyıları günübirlik piknik ve amatör balıkçılık amacı ile kullanılmaktadır.

GELİNKAYASI

Taşhan köyü yakınlardaki Gelin Kayası ilginç görünümüyle bir doğa harikasıdır.

AV TURİZMİ VE BALIKÇILIK

AVCILIK

Giresun ilinin engebeli bir araziye ve zengin bir bitki örtüsüne sahip olması çeşitli av hayvanlarının barınma ve çoğalmaya ortamı vermektedir. Fakat doğal dengenin gitgide bozulması, usulsüz avlanmanın bulunması av hayvanlarının azalmasına ve tükenmesine yol açmıştır. Dağ keçisinin soyu tükenmek üzeredir. Bu yüzden memelilerden karaca, dağ keçisi ve kuşlardan turna, dişi sülün, yaban tavuğu, keklik, ağaçkakan gibi hayvanların avlanması yasaklanmış; bazı hayvan ve kuşların avlanmaları ise zamanla sınırlandırılmıştır.

Bıldırcım, yabani ördek, yabani kaz, kugu kuşu, çulluk, toy kuzgun ağustos-şubat ayları arasında avlanır. Memelilerden kurt, çakal, yaban domuzu, kuşlardan karga, saksagan, kartal, atmaca, akbaba gibi hayvan ve kuşların her zaman avlanılabilirliği mümkündür.

DENİZ BALIKÇILIĞI

Karadeniz'de 120 km. kıyısı bulunan Giresun balıkçılık yönünden önemli illerimizden biridir. Deniz kıyısında merkez ilçe ile birlikte sekiz ilçe merkezi bulunmaktadır. Buralarda yaşayan binlerce aile geçimini denizden sağlamaktadır.

Giresun ili kıyılarında devamlı olarak balık avlama imkanı vardır. Ancak avlanan balığın miktarı ve değeri mevsimlere ve aylara göre değişmektedir. Ekonomik değeri bakımından göçmen balıklar önde gelir.

En çok avlanan balıkların başında hamsi, istavrit ve mezgit gelir. Hamsi son yıllarda giderek azalış ve hemen hemen yok olmuşsa da bilim adamları bu durumun geçici olduğunu ve hamsinin yeniden bollacağını ifade etmektedirler.

DAĞ TURİZM İMKANLARI

Zengin bitki örtüsü, çağlayanlarla son derece temiz havası olan dağ ve yaylalarımızda günübirlik kamp kurma, doğa patikalarında yürüyüş, dağcılık, tırmanma, at ve bisiklet turizmi konularında yararlanmak mümkündür. İki yıldızlı turistik bir otelinde bulunduğu Bektaş Yaylası'nda kış sporları ve çim kayagı için tesis kurma çalışmaları devam etmektedir.

İlimiz Orman Bölge Müdürlüğü, işletme müdürlükleri ile orman içi dinlenme tesisleri yaptırılmıştır. Bu tesislerin bulunduğu sahalarda kamp kurmakta mümkündür.

Kümbet Yaylası:**Salon Çayırı Orman İçi Dinlenme Tesisleri:**

Kümbet yaylasına yaklaşık 1 km. uzaklıkta kurulan bu piknik alanı masaları, ocakları, yağmur barmakları, su, WC ve lokantai gibi tesisleri ile günübirlik ve kamp kurma şeklindeki kullanımlara düzenli bir şekilde hizmet vermektedir.

Kulakkaya Yaylası:**Alçakbel Orman İçi Dinlenme Tesisleri:**

Merkez ilçeye 45 km. Dereli ilçesine 33 km. mesafedeki tesis günübirlik ve kamp kurma için gerekli tüm teçhizata sahiptir.

Görele -Dokuzgöz Ormanı İçi Dinlenme Tesisleri:

Görele ilçesine 3 km. mesafede stabilize orman yolu ile ulaşılmaktadır.

Bulancak-Çamalanı Ormanı İçi Dinlenme Tesisleri:

Bulancak ilçesine 50 km. uzaklıkta stabilize orman yolu ile ulaşılabilen organize edilmiş piknik sahası 2000-2400 kullanıcı kapasitesine sahiptir.

Görele-Sis Dağı Ormanı İçi Dinlenme Tesisleri:

Eynesil ilçesine 40 km. uzaklıktaki tesislere stabilize yol ile ulaşılabilir.

YEMEKLER

Giresun'un yemekleri arasında balık, lahana, ısırgan ve hamur ile yapılan yemeklerin önemli bir yeri bulunmaktadır.

Bazıları şunlardır :

HAMSI BÖREĞİ

Malzeme : 1.5 kg. hamsi, 3 su bardağı pirinç, 3/4 su bardağı zeytinyağı, 2 demet maydanoz, 3 baş soğan 1 tatlı kaşığı karabiber, 1 çorba kaşığı şeker, 1.5 bardak kuş-üzümü, 1 avuç mısır unu ve bir miktar su.

Yapılışı : Hamsi ayıklanır, yıkanır ve kılçıkları çıkarılır. Pirinç, yeterli yumuşaklığa erişinceye kadar haşlanır ve sü- zülür. Haşlanmış pirinçe kıyılmış maydanoz, ince dog- ramış soğan, karabiber, şeker, kuru üzüm, tuz ve yağm üçte birini eklenerek karıştırılır. Kalan yağm yansı bir tep- siye konarak kızdırılır ve hamsilerin yansı una bulanarak tepsiye aralıksız dizilir. Hazırlanan pirinçli karışım üzerine döşenir. Kalan hamsiler, ayrı bir tavada kızartılır ve pirinçli karışımın üzerine dizilir. Kalan yağ, tepsinin üzerinde ge- dirilir. Bu biçimde hazırlanan tepsi fırında ya da ocak üze- rinde 25-30 dakika pişirilir.

HAMSİLİ MISIR EKMEĞİ

Malzeme: 1 kg. mısır unu, 500 gr. hamsi, 1 çay kaşığı karabiber, 1 demet maydanoz, 5-6 sap yeşff nane ve tuz.

Yapılışı: Önceden yogrulmuş ve mayalandırılmış olan hamurun içine, kılçığı çıkarılmış hamsi ve ince kıyılmış maydanoz eklenerek karıştırılır. Saç ateşte iyice kızdırılır, sonra üzeri yağlanıp ve unlanır. Un pembe bir renk alınca, hazırlanmış olan hamur bir kaç parça halinde konur ve elle üçgen biçim verilir. Alt yüzü kızarmca çevrilir ve ikinci yü- züde pişirice servis yapılır.

MISIR DOLMASI

Malzeme: 1 kg. el degirmeninde çekilmiş mısır unu, 1 demet maydanoz, 5 baş soğan, 1 çay kaşığı karabiber iki çorba kaşığı sadeyağ, 1 kg. kara lahana ve yeteri kadar tuz.

Yapılışı: Çekilmiş mısır unu, yeterli ölçüde suyla tencerede karıştırılarak pişirilir, suyunu çekmesi beklenir. İnce doğranmış soğan, karabiber maydanoz, tuz eklenir. Yağın yarısı eritilip ilave edilir. Hazırlanan iç, ayıklanıp haşlanmış lahana yapraklarına sarılır, tencereye dizilir. Üstüne yeteri kadar su konur ve hafif ateşte pişirilir. Ateşten indirilmeden önce kalan yağ kızdırılır ve üzerinde gezdirilir. İsteğe göre üzerine yogurt konabilir.

KARALAHANA DİBLESİ

Malzeme; 1 /2 kg. karalahana, 2 su bardağı pirinç, iki çorba kaşığı sade yağ, 4 baş soğan 1 bardak su ve tuz.

Yapılışı: Yıkamış karalahanalar ince ince kıyılır. Bir tencereye bir kat karalahana, bir kat pirinç ve doğranmış soğan konur. Üst kısmına lahana yerleştirilerek tuzlanır ve üzerine su eklenip iyice kapatılır. Sonra ateşe konur indirmeden beş dakika önce karıştırılır ve kızdırılan yağ eklenir.

ISIRGAN PÜRESİ

Malzeme; 750 gr. ısırgan, 1.5 bardak mısır ya da bugday unu, 8 sap pazı yaprağı, 10-15 kük yeşil nane, 2 baş sarmısakve yeteri kadar tuz.

Yapılışı: Isırgan ve pazı yıkanır. Bir tencere suda, tu eklenerek haşlanır. Bir taşım kaynadıktan sonra üzerine yavaş yavaş un serpilerek kırıştırılır. Ağız kapatılarak eri- yene kadar pişirmeye devam edilir. Sonra tel süzgeçten geçirilerek, püre durumuna getirilir. Yaklaşık 15 dakika pişirdikten sonra servis tabağına konur ve üzerine daha önceden ayrı bir kapta kavrulmuş olan sarmısak, nane karışımı üzerinde gezdirilir.

-5-

KÜLTÜREL DEĞERLER

PEZİK (Pazı) MIHLAMASI :

Malzeme; 1 kg. pezik, 5 soğan, 4 yumurta, 2 çorba kaşığı sade yağ, yeteri kadar karabiber, nane ve tuz.

Yapılışı: Pezik yıkanıp ayıklandıktan sonra, doğranır, haşlanır. Sügeçten geçirilir. İnce doğranmış soğan, yağda pembeleşinceye kadar kavrulur. Buna haşlanmış pezik eklenerek karıştırılır. Tuz ve biber atılır. Açılan çukura yumurtalar kırılır ve üstü kapatılır. Yumurtalar pişene kadar hafif ateşte tutulur.

KÜLTÜREL DEĞERLER :

İl merkezi ve kıyı bölgelerinde çağdaş giysiler benimsendiği halde Alucra, Şebinkarahisar, iç kesimlerde geleneksel giysiler yaygındır. Karadeniz genelinde olduğu gibi, Giresun'da da peştemal, kadın giyimini de değişmez öğeleri arasındadır. Erkek giyiminde dağlık kesimlerde "Aba zıpka" denen paçaları dar, baldırdan yukarısı bol pantolonlar giyilir. Bu giyimde yörenin sert ikliminin etkisi vardır. İl merkezi ve kıyı kasabalarında ise ceket pantolon ve kasket yaygındır.

Kadınlarda, başa örtülen, bele sarıtan peştemalin varlık durumuna göre değişen türleri vardır. Varsıllar başlarına "Keşan Peştemal" denen daha gösterişli ve ince bir dokuma örterler. Düz çizgili ve "Direkli Peştemal" diye adlandırılan dokumada bele sarılır. Varsıllar eskiden Canfez üç etek, sırmalı peştemalda giyerdi.

Ev gezmeleri, düğün, bayram gibi özel günlerde kadınlar başlarına altın tepelik, boyunlarına beşibirlik, saatli kordon takardı. Bunun yanı sıra hasır bilezik, günümüzde de geniş üyü görmektedir.

Eskiden kilim desenleriyle, canlı renklerle örülen yün çoraplara günümüzde pek rastlanmamaktadır. Oyali yaşmak, ya da çember, peştemal, entari, hırka ve kara lastik

günlük kadın giyimini oluşturmaktadır. Kentde de görülen bu giyimin yanında etek, buluz ve kundura da yaygındır. "Yol gezmesi" denen gezmelerde üste manto giyilir. Erkeklerde, aba zıpkının yanında, çerkez kayışı, kama (belde) gümüş hamaglı (boyundu), karabaşlık ve "çipula" denen altı kabaralı ayakkabılar geleneksel giyimi oluşturmaktadır. "Trabzon Lastiği" denen kara lastik ayak kabılar, kırsal kesimde, günümüzde de yaygındır. İl merkezinde ise kundura giyilmektedir.

Günümüzde Giresun Halkı zamanın şartlarına göre giyinmektedir. Yine de köy ve kasabalarda kadınlar ev içinde oyalı yaşmak veya çember, entari, peştemal, dışarda ise bunlardan başka başlarına peştemal veya şal alırken, ayaklarına düz lastik veya kundura giyerler.

HALK EDEBİYATI

Giresun folkloru hem içinde bulunduğu Karadeniz Bölgesi'nin hem de İç Anadolu Bölgesi'nin özelliklerini gösterir. Dışa açılına ve gurbetçilik, yöre kültürüne kendine özgü özellikler kazandırmıştır.

MANİLER

Maniler, Giresun'un en ilginç anonim ürünleri arasında yer alır. Manilerin konuları genellikle halkın geçim kaynağını oluşturan, fındık, mısır gibi geleneksel ürünlerle ilgilidir.

GİRESUN'DAN MANİLER

Atma türkü atarım Yüreğiri yakarım Fındığı dizi eder Bogazma takarım
Gidiyorum yaylaya İki at bir katırla Sana fındık yolladım Ye de beni hatırla

Fındık kırdım iç ettim Yaylalara göç ettim Yarım senin yüzünden Ben bu canı
hiç ettim

DEYİMLER

Giresun'da anlatıma zenginlik ve özgünlük kazandıran çok sayıda deyim kullanılmaktadır. Örneğin, obnayacak işler peşinde koşanları tanımlamak. "Yumurtadan yün kır- kıyor" davranışlarıyla çevresindekileri bezdirenler için, "Islak peştemal gibi yapışıyor", çevresi tarafından istenmemesine karşın kendine yer etmeye çalışanlar için, "El onu hanma uğratmaz, o tüfeğllll asmaya yer arar" durumuna uymayan işler yapmaya kalcısaunlar içinde "Abası yok, poyraza karşı gider" deyimini kullanılır.

İLİN ÖNEMLİ ATASÖZLERİ:

- Dal ağacı gösterir
- Tallhini kuşda değll, işte ara - Açlığın, bffen yere blldir
- Çok karmca deveyi öldürür
- Yel esmesse yaprak kımıldamaz...
- Atın nahnı mihını hesap eden, at alamamış
- Az uyku az yemek, insam eder melek
- Çok uyku çok yemek, insanı eder helâk - Altma at düşenir, gönlüne murat düşer Boşdurma boşa çalış
- Atası neyse ötesi odur.
- Bir elle veren iki elle alır
- Horana giren terler

BİLMECELER

Sonbaharda pürçeklenir, İlkbaharda çiçeklenir,
Yaz kış gemilere yüklenir.
Bilin bakalım bu nedir? (FINDIK)

Beyazla başladım, Yeşille işledim; A1 ile bitirdim,
Herkes yedi-dim (KİRAZ) Allah'ın işi Böğründe dişi (MISIR)

GELENEKSEL EL SANATLARI :

İlde ekonomik gelişmeye ve büyük orandaki göçe koşut olarak, geleneksel el sanatları da ortadan kalkmaya yüz tutmuştur. Alucra yöresinde Çepniler, keçecilik ve dokumacılığı yer yer sürdürüyorlarsa da, pek yaygın değildir. Öte yandan Tamzara dokumacılığı ile adlandırılan dokumalarda pazar için üretime yöneldiğinden eski biçimlerini yitirmiştir. Aym döneminde geniş bir üretim alanı olan bakır işçiliği de hemen tümüyle ortadan kalkmıştır. Eynesil ve Örende "Dastar" denilen kilimlerin dokumacılığı yaygındır, dar tezgahlarda iki parça olarak dokunan kilimler yanyana getirilip dikilir. Bunlar genellikle 1.20x2.48 metre ölçülerindedir. Düz, yatık, çizgili, yol yol kareli ya da soyut desenli olanları vardır. Al renginin değişik tonları yanında da siyah kullanılır. Bu renklendirme kilimlere ayrı bir canlılık ve görünüm kazandırır. Alucra'nın Akçiçek, Karadikmen, Usluca, Yenice Köyü, İngölü ve Boyluca köylerinde kilim, cecim (cicim) dokumacılığı yaygındır. Bunlarda "Tahtali" dene, düz çizgili desenler egemendir. Kıldan dokunan cecimler eskiden ev içini bölmede kullanılırdı. Usluca ve Boyluca köylerinde dokunan Heybe, boncuklu damat ve azık torbaları Karadeniz yöresinde ünlüdür.

Bu torbalar el çantası büyüklüğündedir. Dikey olarak yünden dokunur. Torbanın çevresine iki sıra düğme dikilir. Dikey olarak ortasından bir sıra, yatay olarak, ikişer sıra düğmeyle torbanın yüzeyi bölünlenir. Bölümlerin arasına püsküller dikilerek, yüzey büyük ölçüde kaplanır. Püs- küller kırmızı yeşil yönden yapılır, aralarma mavi boncuk dikilir. Uçlarma da çeşitli renklerde oya boncukları geçirilir. Uçlarma da çeşitli renklerde oya boncukları geçirilir. Torbanın askılıkla birleştiği yerlere bür tane dış bölümüne de bir sıra püskül dikilir. Askılıkta yünden dokunur. Çeşitli desenlerle bezenir.

Sembolik olarak çeyizlerde bulunan Giresun işi bakır ibrik ve güğümlerde eski el sanatlarından. Konik yapılı ibriklerin gövdesi dövme bakırdandır. Tutacak ve kopacak bölümlerinde pirinçten yapılarak gövdeye eklenmiştir. Bu sanat başta olastik ve metal kapların yaygınlaşması, ustaların il dışına göçmeleri ile hemen hemen ortadan kalkmıştır.

Ayrıca Görele'de eskiden köylerde bulunan tezgahlarda sayak ve şal cinsi kumaşlar dokunurken, bugün önemini yitirmiş bulunmaktadır. Görele'deki eski bir el sanatıda şimşir kaşık yapımı olup, halen sürdürülmektedir. Ayrıca ffde azda olsa sepet ve hasır örmeciliği yapılmaktadır.

GELENEKLER

Düğün Gelenekleri

Düğün gelenekleri ilçeden ilçeye, köyden köye farklılık göstermesine rağmen genellikle gözetilen düğün gelenekleriyle aşağıda yer verilmiştir.

Erkek ailesi tarafından beğenilen kızm evine bir görücü heyeti gönderilir. Görücü heyetinin izlenimleri olumlu ise erkek ailesi büyükleri tarafından kız istemeye gidilir. Kız tarafı kızı vermeye niyetli ise biraz nazlanır. Sonra söz kesilir, kızm nüfus kağıdı bir mendile sarılarak erkek tarafına verilirken, erkek tarafıda mendili verene bahşiş verir hazırlıklara başlanır. Hazırlıkların tamamlanmasından sonra erkek tarafı bir Cuma günü düğün tarihini belirlemek için kız evine gider. Buna "Şerbet İçme" denir. Erkek evi kız evini tavukla, kız evi de erkek evini baklava ile ağırlar.

Düğüne genellikle sali günü başlanır. İlk geceye "Kma gecesi" ya da "Komşu Gecesi" denir. Konukları her iki tarafta kendi evlerinde karşılar. Gece mumlar ya da çıralarla erkek evinden bir gurup kadm, kız evine gider. Geline ak gelinliği giydirilir, duvağı takılır, genişçe bir tepsinin ortasında kma ezilir, çevresinde mumlar yakılır, gelinin avucuna konan kına, tülbentle sarılır. Baş parmağı arasında yanan bir mum sıkıştırılır. Gelinlik çağındaki kızlarda bir mum yakarak törene katılır, gelini de aralarına alarak horan tepeler, erkek evinden gönderilen çerezler yenir, kma yakılırken türküler söylenir, eğlence sabaha kadar sürer.

Kına yakıldıktan sonra elinde defî ile bir kadın dolaşır bahşiş toplar. Bahşiş önce kızm annesinden istenir. Anne ilgisiz kalırsa, "Anne gelineyince, bahşişi vermeyince, kız vermez elini kmaya" diye söz atılır. Çarşamba günü erkek yanı gelini giydirmeye gider. "Ağırlık " denen takılar takılır. Kızm çeyizide bir sandıkla erkek evine gönderilir.

Bunlarla gelin odası döşenir, misafirlerin görüşüne açılır. Kimi köylerde çeyiz görme sırasında "töre atılır"(Bahşış verilir)

Perşembe, "Gelini alma günü" dır. Sabah kız evine hazırlanan "Güvey Bohçası" bir tepsi baklava ile erkek evine gönderilir. Sağdııcı ile hamama giden güvey, bohçadaki gilyeleri giyer. Öğleden sonra "Gelini alayı" davul, zurna ve kemençe eşliğinde kız evine gider. Genellikle bu alayda damat bulunmaz, büyükler öncülük eder.

Gelini adayını aynı gün, kimi yörelerde de Cuma günü hareket eder, eskiden süslenen bir at üzerinde götürülen gelin, günümüzde "Gelin arabası" denen süslenmiş bir taksilele erkek evine götürülür. Evden çıkmadan önce gelini büyüklerinin ellerini öperek vedalaştığı sırada "defçi kadın def çalarak "Gelin Ağlatma Türküsü"nü söyler.

Gelini alayı erkek evine döndüğünde yine çalgılarla karşılanır. Oyunlar oynanır. Gelin eve kaynanasının kapıya bağladığı bir ipliği kopararak girer bununla tüm uğursuzlukların kırıldığına inanılır. Kapıdan girerken gelinin başından para ve çerez serpilir. Kimi yerlerde de bereket getireceği inancı ile mısır ya da buğday serildiği de olur. Kaymbaba ya da kaynana yüz görümlüğü vererek gelinin yüzünü açar.

Güvey sağdıçlarıyla birlikte ikindi namazına gider, sağdıçlardan birinin evli olmasına gerekir. Namaz dönüşü arkadaşları güveyi yumruklayarak gerdek odasına sokar.

Pazar günü kız yanı, gelin görmeye gider. Buna kimi yerlerde "Çerez yeme" denir. Fındık, leblebi, kuru üzüm, pasta peynir, gelinini ve içindeki durumu gözlenir,

çeyiz görülür. Bir hafta sonu güvey, gelin ve yakınlarıyla birlikte "yumurta yemeye" gider. Hal hatır sorma, şakalaşma ve söy- leşiden sonra, üstü peşkir havlu ile örtülü bir tabakta, pişiniş yumurta getirilir. Dağıtımın yapılması için, güveyin bahşiş vermesi beklenir. Bu gidip gelmeler, aileler arasındaki akrabalık, dostluk bağlarının güçlenmesi içindir.

İMECE ADEDİ

Karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmanın bir ifadesi olan imece ilimizde türlü şekillerle uygulanır. Bel ve Ekim imcesi, mısır toplama, fiıdık toplama ve fındık ve mısır soyma ayıklama imeceleri.

Bel Imecesi :

İmece sahipleri komşularını ıxneceye ak amdan çağırır. Çararılar ertesi sabah iş yerinde belleri 'şe birlikte gelir. Çalışmaları akşama kadar sürer. Öğle yemeği imece sahibi tar şından ver ilir.

Ekin Imecesi

Kuşluk vaktine kadar sürer, yemeksizdir. Mısır tarla üzerine atıldıktan sonra bir kenardan kazmayı başlanır. Bu imeceden muhakkak bir kemeñçeci ve bu kemeñçeye uyarak türkü söyler kazmalar hep birlikte iner istekle çalışılır.

GELENEKSEL HALK OYUNLARI :

Karadeniz Bölgesi geleneksel halk oyunları, küçük farklarla birbirlerine benzerler. Hemen hepsi hareketli ve coşturucudur. Horon ve karşılama karakterinde sürer gider. Kentte oynanan geleneksel halk oyunları şunlardır;

1) Horon

a) Sallama

b) Dik Horon

c) Sık Horon [Sıksaray)

KARŞILAMA

a) Çeçen Kızı

b) Metelik

c) üç Ayak (Karahisar)

d) Çandır Tüfekli

HALAY KARISIMI

Tamzara

Rum Diki

Üç ayak

BELİRLİ GÜNLER :

Mart Bozomu

Dinsel bir inançtır. Bu inanca sahip evlerde, Hicri takvime göre yılbaşı olan 14 Mart sabahı erkenden kalkılır. Sabah namazı kılındıktan sonra bir dereden ya da denizden su alınarak eve getirilir. Sağ ayak besmele ile eşikten içeri atılır. Getirilen su evin her yanına serpilir. 3 gün denenmiş kimseler dışımda eve misafir alınmaz. Misafir kabul edilen kimse, besmele ile sağ ayagını içeri atar ve "Yeni yılınız hayırlı olsun, martınızı bozuyorum" der. O gece evde ısırgan ya da poğaca pişirilir. İçine bir tane yeşil boncuk atılır. Yerken boncuk kimin agzına gelirse, o kimse talihli ve bol nasipli sayılır.

Günün uğruna inanılır. Mart ayının 14'ünden başlamak kaydıyla ilk on iki gün tutulur. Ayın 14'ü Mart, 15'i Nisan, 16'sı Mayıs vb. sayılarak havanın durumuna göre o yıl 12 ay nasıl geçeceğine ilişkin görüşler öne sürülür. Tutulan günlerde havanın iyi yada kötü olmasına göre gü- nü tutan yıl içindeki şansın da belirlendiğine inanılır.

HIDIRELLEZ

6 Mayıs günü Hızır ve İlyas Aleyhisselamın bir araya gel- diğine ve artık güzel günlere doğru gidileceğine inanılır. Hıdırellez'de genç kızlar niyet tutarak bir gül ağacının dibine yüzüklerini gömerler ve sabahleyin mani söyleyerek çıkarırlar. Söylenen manileri tuttukları niyet yönünde yorumlarlar. Yine Hıdırellez'de sabah topraga bir miktar mısır ve fasulye tanesi atılır ve "Hıdırellez Dede, eğrimi bugün kurtların kuşların hepsini agzına atıyorum" denir, bunu yapmakla yeni doğacak çocukların ve hayvanların kusurağına inanılır.

ATATÜRK'ÜN GİRESUN'A GELİŞİNİN YILDÖNÜMÜ

Ulu önder Atatürk'ün 19 Eylül 1924 tarihinde Giresun'a sabah saat 9.30'da Hamidiye Savaş Gemisi açıkta durmuş ve yarım saat sonra Atatürk ve eşi Latife Hanım ve beraberindeki top sesleri arasında saat 10.00'da İskele'ye çıkmışlardır. Belediye ve Hükümet Konakını ziyaret eden Atatürk gerekli bilgileri aldıktan sonra eşi ve beraberindekilerle Hamidiye Gemisi'yle saat 13.40'da Giresun'dan ayrılışlardır.

ULUSLARARASI KARADENİZ GİRESUN AKSU FESTİVALİ:

Her yıl Mayıs ayının 20'sinde, Aksu Deresi'nin denize döküldüğü yerde, mitolojik kökenli bir takım geleneksel tö- enler yapılır. Karagöl Dağları'ndan doğan Aksu Deresi ağızla tam karşıdaki Giresun Adası (Aretia) ve yöresi, tören geleneklerini yerine getirildiği mitolojik alandır.

Dörtbin yıllık geçmişin Kültür mirası olarak gelen törenlerin temelinde, hitit tanrıçası Kybele ile Anadolu mioloji tanrılarından Priados adına düzenlenen bahar, beket ve döllenme törenleri yatar. Bu törenler ve eğlenceler ıracılığı ile hitit kültürünün, zamanla Roma'ya geçtiği ve ırada Bach s  enliklerine esin kaynağı olduğu söylenir.

Düzenlenen törenlerin Amazonlar'la da ilgili olduğu öne s r linektedir. Efsaneye göre Amazonlar  st olarak kullandıkları Giresun Adası'nda ana erkilliğin savaşçı şeklini ger ekle t rerek kendi toplumlarında erkege yalnızca nesflerini sürdürmek için yer verirlerdi.  iftle mek için yılda bir kez erkeklerle bir araya gelir, doğan çocuklar erkek olursa  ld r l r yada babalarına gönderilirlerdi. Mayıs 7'si Amazonla'rın Giresun Adası'm terkedip, yöre erkekleriyle bir araya geldikleri gündür. Kocalarının kendilerini aldatmalarına dayanamayan yöre kadımları Amazonlar'ı lanetler, denizi taşlar, Giresun Adası'ndan gelen kpt l kleri kovmaya  alı ırlardı.

Festivali, binlerce yıldan beri süregelen bir geleneğin, bir ıranı m, eski takvime göre 7 mayıs, Miladi takvime göre 20 Mayıs tarihinde tekrarlanmasıdır. Her yıl 20 Mayıs günü erken saatlerden itibaren özellikle Giresun'un kırsal kesiminden binlerce kişi Aksu Deresi ağzında bir araya gelir, yer içer, eğlenir ve çeşitli törenler düzenlenir.

"Mayıs Yedisi" adıyla sürdürülen törenler, 1977 yılında alınan bir kararla **"Aksu  enlikleri"** olarak değiştirilip ülke çapında  enlik kervanlarına katılınamız sağlanmış oldu. 1984 yılında "Giresun Aksu Kültür ve Sanat Festivali" adıyla şenlikler evrensel bir anlam kazandı. 1992 yılından itibaren daha geniş kitlelerle sosyal ve kültürel ilişkilerin sağlanması ve sürdürülmesi amacıyla **"Uluslararası Karadeniz Giresun Aksu Festivali"** adıyla düzenlenmeye ba ladı.

Festival sırasında uygulanan mitolojik törenler şunlardır: Sacayaktan    kez geçmek, denize yedi çift bir tek taş atmak, Aksu Deresi'nin denizle birleştiği yerde denize girmek, Giresun Adası'nın çevresini kayıkla dolaşmak, kötü ruhlardan uzakla mayla, İamza Ta ı'm    kez dola mada sağlığa kavu ma ve çoğalma ile ilgili t relerdir.

Törenlerdeki amaç; ocak kutsallığını ve soyun sür- dürülmesi, dertlerin belaların denize atılması, mistik gi.iç kazanmak arzusu, döllemenin bu mevsimde başlaması ve toprağın bereketlenmesini en belirgin şekilde mayıs ayı- da görülmesi ile yepyeni bir yaşama başlamanın mutluluğu, fark gözetmeksizin tüm insanlarla paylaşmaktır.

ATATÜRK'ÜN ŞEBİNKARAHİSAR'A GELİ,~SİNİN YIL DÖNÜMÜ

Ulu Onder Atatürk 11 Ekim 1924 saat 11.00'da Şebinkarahisar'a gelmiş. Geceyi, sonradan müze haline ge- tirilen Tüfekçi Zade Mustafa Efendi (Mustafa Ertem)'in evinde geçiren Atatürk 12 Ekim 1924 günü adını Kadar Şarkı Karahisar olan şehrin adını Şebinkarahisar olarak değiştirmiş. Ziyaretlerini tamamlayan Ulu Önder 12 Ekim 1924 günü akşam üzeri Şebinkarahisar'dan ayrılmıştır.

GÖRELE VE EYNESİL İLÇELERİNİN KURTULUŞU

Ruslar tarafından işgal edilen Görele ve Eynesil çevresi Kurtuluş Savaşı'mızın ilk yıllarında Mahalli Milis Kuvvetleri'nce 13 Şubat 1918 tarihinde kurtarıldığından beri her yıl 13 Şubat günleri ilçelerimizde kurtuluş törenleri yapılmaktadır.

YEREL MİMARİ ÖZELLİKLER :

Giresun ve çevresinde geleneksel mimarinin en önemli birimleri konutlardır. Tarımsal üretim gereği, konut, bağımsız bir yapı değildir. Çevresinde ambar, ahır, samanlık vb. yapılar bulunur.

Konutlar, tek yada iki katlıdır. Dikdörtgen planlı evler, tek ya da iki karşılıklı çift kapılıdır. Kapılar doğu yönündedir.

Konut'un iç bölümleri içindeki en önemli mekan, aile bireylerinin bir arada yaşamlarını sürdükleri salon (sofra)'dır. Yatak odaları, mutfak, ambar, kiler gibi bölümler buraya açılmaktadır.

Ayrıca, oda bölünmesi bulunmayan evlerde vardır. Bunlardan bölünme cecim denilen ince kıl dokuma ya da tahta bölmelerle sağlanmıştır

Kırsal yerleşmelerde yaygın olan tek katlı konutlarda, günlük yaşamın büyük bir bölümünün sürdürüldüğü ortak bir mekan vardır. Mutfak ayrı değildir. Pişirme yeme bu ortak mekanda gerçekleştirilir. Yatak odaları aile bireylerinin önem ve cinsiyetlerine göre ortak yaşama mekanından ayrı düzenlenir. Yıkama, çamaşır yıkama gibi eylemler için yatak odalarında gömme dolaplar ya da konuta dıştan eklenmiş bölümler vardır. İç kesimlerde ve özellikle yaylalarda yapının tümü ahlenmektedir

Küçük sanatların yanında büyük sanayi kuruluşu olan Aksu Seka Kağıt Fabrikası, Merkez Süt Fabrikası, Sunta Fabrikası, üç adet un fabrikası, Keşap Ahşap Parke fabrikası ve Özel Fındık İşleme Tesisi, Alyak Sıkıştırılınış Odun Fabrikası, Eynesil, Tirebolu, Yolagzı ve Güce çay fabrikaları, Bulancak Balık Unu ve Yağı Fabrikası, Bulancak ve Keşap ilçelerinde tuğla fabrikaları bulunmaktadır. Bunlar dışında Görele ilçesi başta olmak üzere gemi yapımı ve oto karışörü yapımında tesisler bulunmaktadır. Mevcut iki sanayi siteleri birçok meslek gruplarını bünyesinde toplamaktadır. Enerji kaynağı olarak Doğankent (Harşit) hidroelektrik santralinden yararlanılmaktadır.

Halk kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar kendi topraklarında mısır, buğday, arpa, fasulye, mercimek ve nohut üretmektedir. Alucra ve Şebinkarahisar ilçelerinde yetiştirilen buğday ve arpanın fazlası satışa çıkarılır. Endüstri bitkisi olarak çay, patates, tütün, kenevir ve yumru bitkilerden sarımsak ve soğan yetiştirilir.

Nisbi nemiri yüksek ve güneşlemenin az olinası ne- deniyle toplu bağ tesis etmek mümkün olinamaktadır. Buna karşılık vitis babruşka türü asmaları, fındık ve mısır tarlalarındaki meyveli ve meyvesiz ağaçlara sardırılarak önemsiz miktarlarda yetiştirilmektedir.

İlde en fazla üretffip, tüketilen karalahanadır. Isırgan yemeği başh başma yöreye özgti bir yemektir. Kiraz çok eskiden beri bilinen ve admı Giresun'a verdiği söylenen bir meyve türüdür. Dutluklardan elde edilen dutlar kurutulmak, pekmez ve pestil yapılinak suretiyle degerlendirilir. İl içinde geniş yaylaların bulunması hayvancılık eko nomisinde önemli bir yer sağlamıştır. Koyun türü hayvanların çoğu "Karakaça" ırkmdandır. İç kesimlerde bir miktar karaman cinsi bulunur. Keçilerin taxnamı kıl keçisidir. Kümes hayvanlarından yalnız tavuk yetiştirilmektedir. Fmdıktan sonra en önemli geçim kaynaklarından biri olan balıkçılık mevsimine göre yapılır. En fazla hamsi, istavrit, palamut, lüfer, tirsi, sargan, kefal, kütek, barbunya, kalkan, mezigit ve izmarit avlanır. Hamsi başta olmak üzere fazla miktarda avlanan balıklar il dışına pazarlanır.

Coğrafi konum, toplum üzerixıdaki etkisini hissettirir. İç kesimlerde sosyal yaşam durmuş olinasma rağmen kıyı ke- simlerde genellikle canlıdır. Halk gezmeyi ve eglenmeyi sever. Kültürel ve sanat hareketlerine ffgi duyar, turizmi benimser.

KAYNAKÇA

- 1) **Cumhuriyetimizin 75. Yılında Giresun Valiliği**
- 2) **Dünden Bugüne Bütün Yönleriyle Çamoluk** (Çamoluk Kaymakamı Recai Akyol)
- 3) **Dünden Bugüne Keşap** (Keşap Belediyesi Yayınları No:1. İbrahim Akten, Muzaffer Ertuğrul, Mehmet Yüksel)
- 4) **Giresun İli Yıllığı (1967)** (Giresun Valiliği)
- 5) **Giresun İlk Turizm Envanteri** (İl Turizm Müd. Mürsel Bostancı, İl Özel İdare Müd. Mehmet Atıl)
- 6) **Giresun Tarihi ve Sempozyumu Bildiriler** (Belediye Başkanı Mehmet Larçın ve Encimen Üyeleri, Yrd. Doç. Dr. Bilgehan Atsız Gökdağ, Giresun Eğitim Eğitim fakültesi Dekan Yardımcısı İsmail Bozalioğlu)
- 7) **Giresun ve Karadeniz Bölgesi** (Özyürek Yayınları)
- 8) **Tirebolu İlçesi** (Prof. Dr. Faruk Sümer, Tirebolu Kültür ve Yardımlaşma Derneği)
- 9) **Yağlıdere 95** (Asım ve Ağabey Koç)